



**CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ**



MEMÒRIA DE L'ÀREA DE BENESTAR, INCLUSIÓ SOCIAL I IGUALTAT 2024

CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ

Observatori Social de l'Alt Empordà
Figueres, agost 2025

ÍNDEX

Presentació	4
1. L'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat	5
1.1. Serveis als municipis	9
2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2024	10
3. Serveis Bàsics d'Atenció Social.....	14
3.1. L'atenció social bàsica a la comarca	14
3.1.1. <i>Atenció Tècnica Ciutadania (ATC)</i>	23
3.1.2. <i>Programa de prestacions econòmiques per urgències socials</i>	24
3.1.3. <i>Servei d'atenció al sensellarisme</i>	28
3.1.4. <i>Servei d'ajuda a domicili (SAD social)</i>	29
3.1.5. <i>Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència)</i>	29
3.1.6. <i>Servei de Teleassistència domiciliària</i>	30
3.2. Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (SIS) ...	30
3.3.1. <i>Servei de suport familiar</i>	31
3.3.2. <i>Serveis d'atenció psicològica a infants i adolescents</i>	32
3.3.3. <i>Serveis socioeducatius municipals</i>	33
3.3.4. <i>Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns</i>	33
3.3.5. <i>Espai de Formació per a Famílies (EFF)</i>	33
3.3.6. <i>Creixem junts</i>	34
3.3.7. <i>Servei de prevenció de conductes addictives</i>	34
3.3.8. <i>Motxilla Pedagògica</i>	35
4. Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc.....	36
4.1. Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (SEAIA)	36
4.2. Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE).....	38
4.3. Taula d'Infància, adolescència i famílies de l'Alt Empordà.....	39
5. Serveis d'Atenció a les Famílies i Envel·liment	40
5.1. Servei de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència	40
5.2. Servei d'atenció psicològica a famílies: cicle vital, cronicitat i envelliment	42
5.3. Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència.....	43
5.4. Servei de Banc de productes de suport i teràpia ocupacional	43
5.5. Subvencions per al finançament de transport de les persones amb diversitat funcional, amb mobilitat i autonomia reduïdes	43
5.6. Pla d'atenció social i sanitària integrada de l'Alt Empordà (PAISS)	44
5.7. Tallers de memòria	45

5.8. Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà	46
6. Serveis d'Inclusió i Igualtat.....	48
6.1. L'atenció a les persones	48
6.1.1 Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)	48
6.1.2. Servei d'atenció integral LGTBI.....	50
6.1.3. Servei d'acollida a persones migrades	51
6.2. L'atenció i acció comunitària	54
6.2.1. Programa d'Acció Comunitària als municipis Sant Pere Pescador, Roses i Castelló d'Empúries	54
6.2.2. Intervenció comunitària en els diferents municipis.....	56
6.3. Plans estratègics i Espais de treball en xarxa dinamitzats per l'equip	57
6.3.1. Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà	57
6.3.2. Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà	57
6.3.3. Comissió d'alfabetització de l'Alt Empordà	57
6.3.4. Observatori social de l'Alt Empordà	57
6.3.5. Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2023-2027	58
6.3.6. Comissió Comarcal de prevenció de violències masclistes	58
6.3.7. Xarxa d'Igualtat del Consell Comarcal de l'Alt Empordà	58
6.3.8. Pla LGBTI+ de l'Alt Empordà 2021-2025.....	58
6.3.9. Comissió SAI-LGBTI de l'Alt Empordà.....	58
6.3.10. Taules de mutilació genital femenina de Roses i L'Escala	59
6.4. Programa Temps per Cures a l'Alt Empordà	59
7. Participació en Projectes Europeus	60
7.1. Projecte CoParticipA. La participació de les persones en la xarxa de serveis socials i entitats d'intervenció socioeducativa i comunitària	60
8. Treball en xarxa i gestió del coneixement	61
9. Síntesi dades més rellevants 2024.....	63

Presentació

Us presentem un any més els principals resultats dels serveis i programes que ha gestionat l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal de l'Alt Empordà amb l'objectiu de garantir les necessitats bàsiques de la població de la comarca i afavorir el seu benestar i inclusió social.

La lectura de la Memòria 2024 facilita una visió de conjunt de l'evolució de les necessitats socials a la comarca i dels serveis i programes que presta l'administració comarcal. D'acord amb la Llei 19/2014 de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, la seva publicació és també un exercici de transparència i rendició de comptes envers la ciutadania.

La situació de crisi econòmica i social en què està immersa la nostra societat ha generat un increment del risc d'exclusió social dels grups més vulnerables però també s'ha estès a d'altres capes de la població que fins fa uns anys gaudien d'una situació més estable, tal i com reflecteixen els principals indicadors d'atenció recollits en aquesta memòria.

La situació d'incertesa provocada per l'agreujament de la crisi està tenint un major impacte en alguns col·lectius de població com els infants, els adolescents, les persones grans, les persones migrants, les persones en situació de sense llar i les dones. Grups de població i realitats socials diferents que reconfiguren les necessitats socials emergents, sobre les quals cal centrar el focus d'atenció de la intervenció social i comunitària.

Amb la finalitat de dimensionar aquesta realitat i conèixer millor la seva evolució, l'anàlisi que presenta aquesta Memòria manté una sèrie temporal des de l'any 2004, la qual cosa permet disposar d'una visió general de la realitat social de la comarca amb una perspectiva comparada de 20 anys. En aquest període ha crescut la dotació de la Cartera de serveis que presta l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal al conjunt de la ciutadania com a resultat, principalment, de l'assumpció de noves competències i de la consolidació de recursos previstos pel marc legislatiu dels serveis socials.

La nostra comarca tenia l'any 2024 una població diversa de 148.732 habitants. Un 19,2% de la població era major de 65 anys i un 25,9% de la població era d'origen estranger. La taxa de risc de pobresa o exclusió social per al conjunt de Catalunya l'any 2024 era del 24,4% (homes 23,8% i dones 25,0%).

En aquest context, cal destacar que mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de la comarca representava el 5,7% del total de població, dinou anys més tard, la població atesa s'ha doblat, arribant l'any 2024 a representar el 10,2% de la població de l'Alt Empordà.

Les dades que presenta aquesta Memòria reflecteixen també el treball de qualitat, proper i humà que ha dut a terme un equip qualificat de més de gairebé 180 professionals que treballen a l'àrea de Benestar, Inclusió Social i Igualtat del Consell Comarcal i en la xarxa d'entitats i agents del tercer sector que col·laboren en la gestió de serveis i programes comarcals. A tots i a totes elles cal que els fem un reconeixement especial.

La Memòria presenta la informació en 8 capítols ordenats per serveis i un darrer capítol que resumeix les dades més rellevants de l'activitat al llarg de l'any 2024. S'ha fet un esforç per presentar les dades de forma sintètica, amb la voluntat de compartir la nostra activitat, que es desenvolupa en una realitat social que compartim amb tots els agents públics i privats i amb la ciutadania.

Ma Rosa Guixé i Valls
Directora Tècnica

1. L'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat

L'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal de l'Alt Empordà està formada pel conjunt de serveis, recursos i equipaments creats amb la missió de garantir les necessitats bàsiques de la població de la comarca i afavorir el seu benestar i inclusió social, planificant i gestionant els serveis en funció de les necessitats socials amb criteris d'eficiència, eficàcia i proximitat al territori, d'acord amb el que estableix el marc normatiu i legal.

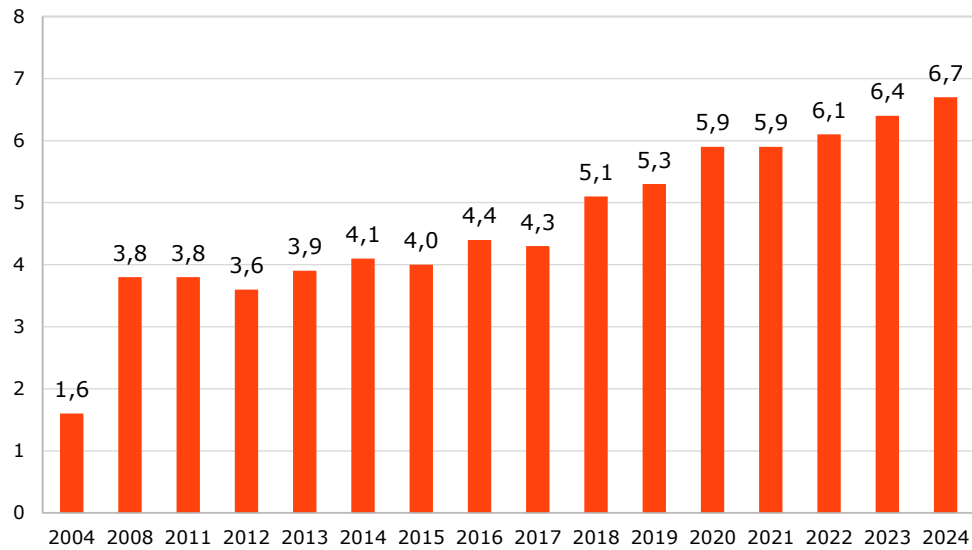
Els i les professionals que treballen a l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat gestionen el conjunt de serveis i recursos definits a la cartera de serveis de la comarca, amb els objectius d'afavorir la promoció i la inclusió social de les persones i col·lectius a la societat, posar a l'abast de les persones els recursos per millorar la seva qualitat de vida, reduir les desigualtats i augmentar la seva autonomia, valorar i ajudar-los a resoldre les seves possibles dificultats socials, i prevenir i intervenir sobre les causes que condueixen a situacions de risc i exclusió social.

L'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat ofereix serveis a tots els ciutadans i ciutadanes de la comarca de l'Alt Empordà, tret del municipi de Figueres, que compta amb serveis propis.

L'any 2024 l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat ha gestionat un pressupost total de 6.738.475 € (16% del pressupost total del Consell Comarcal), xifra que inclou les aportacions del Departament de Drets Socials i Inclusió i el d'Igualtat i Feminisme de la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments de la comarca per al finançament dels Serveis Socials Bàsics i Complementaris previstos a la Cartera de Serveis Socials, del programa «Benestar i Comunitat» de Dipsalut (Diputació de Girona) i altres aportacions per a projectes concrets.

La Llei 12/2007 de Serveis Socials va significar un punt d'inflexió pel que fa al volum de recursos destinats a les polítiques socials a Catalunya, tal i com mostra l'evolució creixent del pressupost de l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal. El pressupost de l'any 2024 ha registrat un creixement del 5% respecte l'any anterior com a conseqüència de la incorporació de noves figures professionals previstes en el desplegament del Contracte Programa amb el Departament de Drets Socials pel període 2022-2025, i l'augment de la partida pressupostària destinada al Programa de prestacions d'urgència social per a fer front a les situacions de vulnerabilitat social.

Gràfic 1: Pressupost de l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat social del Consell Comarcal 2004-2024 (milions d'€)



Font: àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat social del Consell Comarcal (2024)
L'Àrea Bàsica de Serveis Socials inclou els Ajuntaments de Roses i L'Escala

Els principals indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat mostren, en primer lloc, com el pressupost de l'àrea de Benestar s'ha incrementat un 63% en els darrers 10 anys. En segon lloc, en els darrers anys també es constata un creixement de la despesa corrent de l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat per habitant, que s'ha situat l'any 2024 en 67€. En tercer, lloc, pel que fa a la distribució de les fonts de finançament de l'àrea, s'observa com ha tendit a créixer la relativa a les aportacions dels ajuntament i han disminuït les aportacions de la Generalitat. No obstant això, l'any 2024 el finançament provinent de les transferències d'altres administracions va representar el 63% del pressupost, mentre que les aportacions dels municipis, principalment pel finançament dels Serveis Bàsics d'Atenció Social, va ser del 30%.

Taula 1: Síntesi d'indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat 2012-2024

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pressupost CCAE	19,6M €	19,1M €	16,9M €	16,4M €	16,3M €	18,8M €	23,3M €	36,1M €	24,5M €	26,5M €	32,3M €	37,7M €	42,7M €
Pressupost Àrea de Benestar	3,6M €	3,8M €	4,1M €	4,0M €	4,3M €	4,3M €	5,1M €	5,3M €	5,8M €	5,9 M €	6,1M €	6,4M €	6,7M €
% Pressupost Àrea Benestar	18%	20%	24%	25%	27%	23%	21%	15%	24%	22%	19%	17%	16%
Despesa corrent Àrea de Benestar per habitant	38 €	41 €	43 €	42 €	47 €	46€	55€	56 €	62€	61€	62€	65€	67€
% Finançament Pressupost Àrea de Benestar transferències altres administracions	78%	76%	75%	76%	74%	75%	71%	69%	69%	68%	65%	69%	63%
% Finançament Pressupost Àrea de Benestar per part dels Ajuntaments	21%	22%	20%	21%	21%	21%	24%	23%	25%	25%	27%	25%	30%
% Autofinançament per taxes i preus públics	1%	1%	3%	1%	4%	4%	4%	6%	6%	6%	6%	5%	5%
% Finançament Pressupost Àrea de Benestar per part altres Institucions	0%	1%	2%	2%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	2%	1%	2%

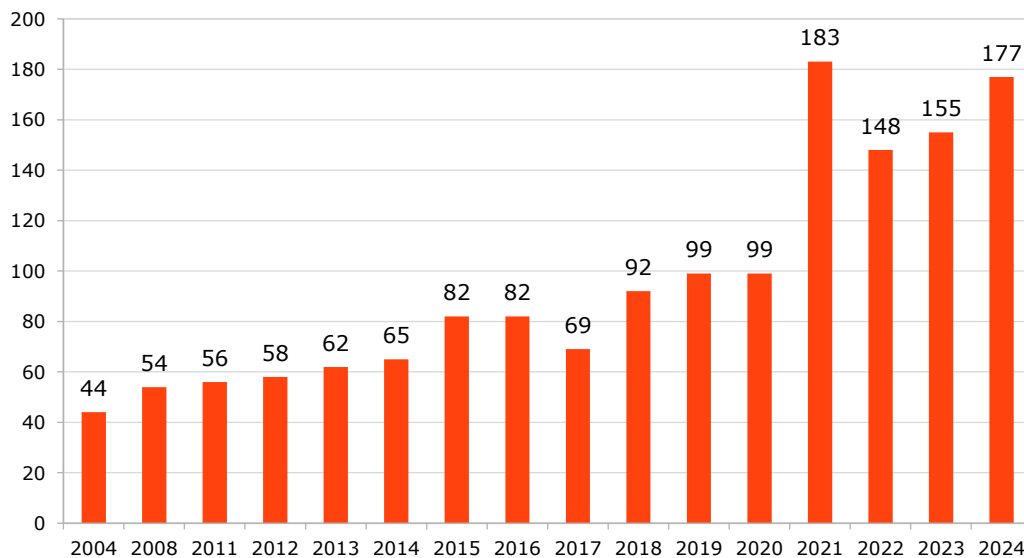
Font: Elaboració pròpia a partir del Pressupost General del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i Idescat (2024)

Pel que fa als i les professionals, l'any 2024 han treballat a l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat un total de 177 persones. Del total del personal de l'Àrea un 90% són dones, el que reflecteix una realitat altament feminitzada dels professionals que treballen en aquests serveis a la comarca.

Del conjunt de professionals que l'any 2024 treballaven a l'àrea un 11% són personal de suport administratiu.

La gestió de personal d'una equip ampli de professionals és complexa i difícil. En el moment actual es constaten les limitacions de la pròpia administració per proveir el llocs de treball previstos i cobrir les vacants corresponent de manera àgil com a conseqüència principalment de les limitacions del marc legal, i per altra banda també s'observa una manca de perfils professionals determinats que també dificulta la provisió d'alguns llocs de treball. Durant l'any 2024, totes aquestes qüestions poden haver tingut un impacte sobre les dades de gestió dels serveis recollides en aquesta memòria.

Gràfic 2: Nombre de treballadors/es de l' àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat 2004-2024 (1)



Font: àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal (2024)

(1) Les dades inclouen també els professionals dels Serveis Bàsics d'Atenció Social dels Ajuntaments de Roses i L'Escal. Des de l'any 2021 també es recullen les dades dels serveis propis contractats o prestats externament.

L'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal compleix amb les ràtios de professionals dels Serveis Socials Bàsics d'Atenció Social establertes a la Cartera de serveis socials del Departament de Drets Socials, de 3 treballadors/es socials i 2 educadors/es socials per cada 15.000 habitants.

Durant l'any 2024 l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat ha aprofundint en la transformació d'alguns aspectes organitzatius interns i ha incorporat nous serveis amb l'objectiu d'avançar cap a la millora de la qualitat i eficiència dels serveis, i reforçar la cartera de serveis a la ciutadania. En aquest àmbit cal destacar les següents actuacions:

En primer lloc, cal destacar la recomposició de l'equip d'Igualtat del Consell Comarcal que ha estat possible en el decurs de l'any 2024 a través de la incorporació de les noves figures professionals de tècniques d'igualtat, jurista i psicòlegs previstes en el Conveni de col·laboració

entre l'Institut Català de les Dones i el Consell Comarcal per a l'impuls de la prestació del servei d'informació i atenció a les dones i la realització de polítiques d'igualtat de gènere, pel període 2022-2025. Aquest fet ha permès, de manera més específica, reforçar la capacitat d'atenció del Servei d'Informació i Atenció a les Dones comarcal que té l'encàrrec de promoure els drets de les dones i oferir informació, orientació i assessorament en tots els aspectes relacionats amb la vida de les dones, així com impulsar accions de detecció, primera atenció i acompanyament en l'abordatge de les violències masclistes des d'una perspectiva interseccional.

En segon lloc, durant l'any 2024 s'ha reforçat l'equip de treball de l'àrea de Benestar amb la incorporació de la nova figura professional de jurista. Aquesta, que s'ha incorporat a l'equip de Serveis Bàsics d'Atenció Social, estava prevista en el desplegament del Contracte Programa 2022-2025 entre el Departament de Drets Socials i el Consell Comarcal de l'Alt Empordà en matèria de serveis socials, ha de permetre millorar l'atenció prestada oferint assessorament i suport específic en matèria legal als professionals i a les persones ateses que ho necessiten.

1.1. Serveis als municipis

L'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal presta servei als 67 municipis que integren l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà. A demanda dels ajuntaments es poden desenvolupar als municipis serveis complementaris als Serveis Socials Bàsics. La taula següent recull de forma resumida la prestació dels serveis que els ajuntaments, en funció de les necessitats dels seus municipis, poden sol·licitar mitjançant un conveni de delegació de competències entre ambdues administracions.

Taula 2: Serveis complementaris als Serveis Socials Bàsics

Servei	Cost per l'ajuntament
Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns	1/3 del cost del servei
Espai Menuts	1/3 del cost del servei
Servei de Mesures Educatives per consum de tòxics a l'espai públic	Gratuït
Tallers de memòria i gimnàstica per a persones grans	450 € / taller
Programa Àncora de prevenció de situacions d'aïllament i soledat de persones grans	En funció de la dimensió del municipi
Xerrades Bon Tracte a les persones grans	Gratuït
Programes locals de millora social i comunitària orientats a reforçar l'empoderament de ciutadania i entitats.	100% del cost
Programa de lleure inclusiu (Espiadimonis, etc.)	100% del cost
Observatori Social de l'Alt Empordà. Ofereix als agents locals informació estadística i anàlisi orientada a planificar serveis, projectes i actuacions de forma més estratègica i eficient, per activar els recursos i garantir la inclusió social de la població més vulnerable.	En funció de la demanda

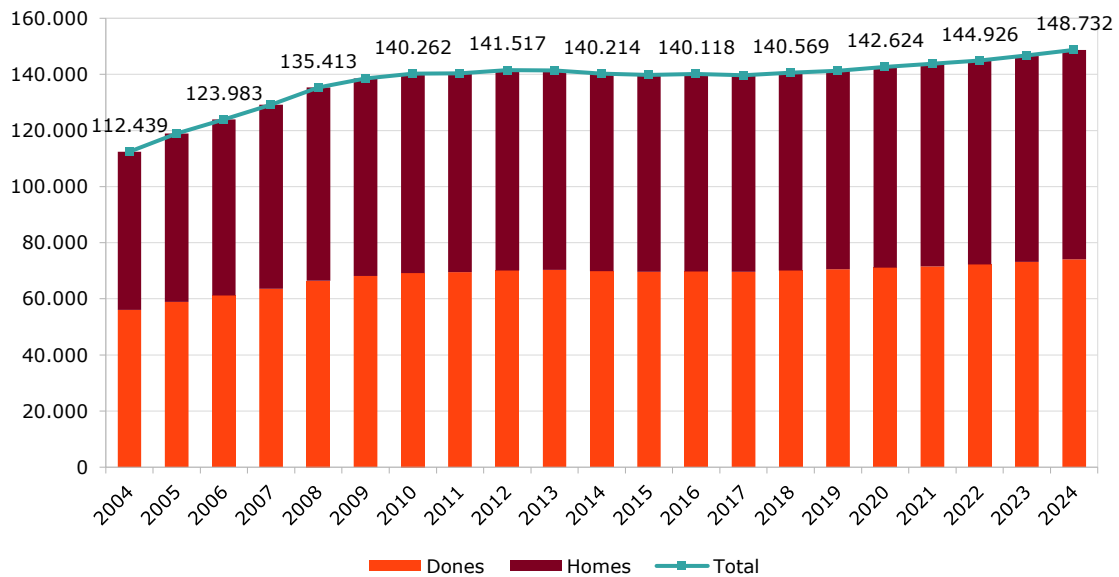
Font: Elaboració pròpia

2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2024

L'any 2024 la comarca de l'Alt Empordà tenia registrats 148.732 habitants, amb una distribució per sexes equitativa. La població total de l'Alt Empordà, ha experimentat un lleuger creixement en el període 2020-2023 després d'un dècada d'estabilitat.

En el període 2004-2024, s'ha registrat un creixement poblacional del 32%, molt per damunt del creixement de la població al conjunt de Catalunya en els mateixos anys, que ha estat del 16%. Aquest creixement de la població, però, sembla que s'estanca en els darrers anys coincidint amb l'esclat de la crisi econòmica de 2008 en què el procés migratori s'alenteix.

Gràfic 3: Població de l'Alt Empordà (2004-2024)

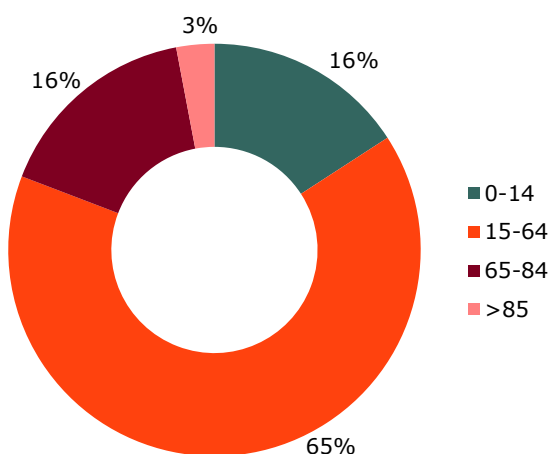


Font: Idescat (2024)

La societat altempordanesa és una societat diversa pel que fa a l'origen de la seva població. L'any 2024 hi conviuen persones de 113 nacionalitats diferents i s'hi parlaven aproximadament unes 205 llengües. Un 25,9% de la població de l'Alt Empordà té nacionalitat estrangera tot i que hi ha municipis en què aquest percentatge supera el 30% de la població. Aquest és el cas de Castelló d'Empúries (45%), Sant Pere Pescador (39%), La Jonquera (35%), Roses (31%) o Pau (30%). De les persones amb nacionalitat estrangera residents a la comarca, el 30% tenen nacionalitat marroquina, el 9% francesa, el 7% romanesa, el 5% hondurenya, el 4% colombiana, el 4% senegalesa i el 3% ucraïnesa.

Per grups d'edat, l'any 2024 la població de la comarca estava distribuïda de la manera següent: un 15,8% de la població era menor de 15 anys; el 65,0% de la població tenia entre 15 i 64 anys i un 19,2% de la població tenia més de 65 anys. Del total de població més gran de 65 anys, el 85% de la població de la comarca té entre 65 i 84 anys i el 15% de la població és major de 85 anys.

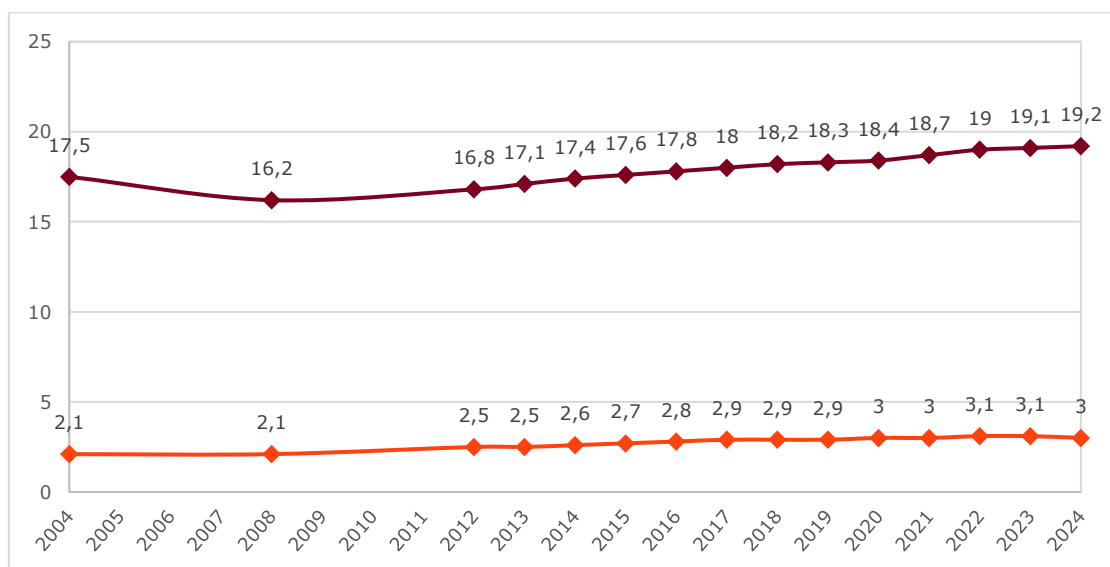
Gràfic 4: Distribució de la població Alt Empordà per grups d'edat 2024 (en %)



Font: Idescat (2024)

Les taxes d'envelliment i de sobreenvelliment de l'any 2024 a la comarca continuen enregistrant valors propers a les mitjanes catalanes. L'evolució d'ambdós indicadors en els darrers anys constata una tendència progressiva a l'envelliment de la població de la comarca.

Gràfic 5: Evolució taxa envelliment; taxa de sobreenvelliment (2004-2024)¹



Font: Idescat (2024)

Tal i com demostren informes recents a Catalunya i al conjunt de l'Estat, la situació de crisi en què està immersa la nostra societat ha generat un increment del risc d'exclusió social dels grups més vulnerables i de les persones que viuen en el llindar de la pobresa. Alhora aquest risc també s'ha estès a d'altres capes de la població que fins fa uns anys gaudien d'una situació més estable. Aquesta situació, lluny de millorar, s'ha vist cronificada en el temps i tot i la lleugera recuperació

¹ Càlcul de les taxes:

Taxa d'envelliment = (Població > 64 / Població total) x 100

Taxa de sobreenvelliment = (Població > 85 / Població total) x 100

evidenciada per alguns indicadors macroeconòmics (creixement PIB, disminució de l'atur) en els darrers anys, es detecten majors situacions d'exclusió i vulnerabilitat social².

La crisi econòmica i la recessió, que s'ha vist agreujada per la pandèmia de la COVID-19, continuen tenint conseqüències en la població més vulnerable i en risc d'exclusió social a la comarca. La taxa de risc de pobresa o exclusió social per al conjunt de Catalunya l'any 2024 era del 24,4%. Per sexes, les dones presenten una taxa del 25,0%, lleugerament superior a la dels homes 23,8%. La població amb nacionalitat estrangera té una taxa de risc d'exclusió del 45,0%³. Malauradament, l'IDESCAT no facilita aquesta dada a nivell comarcal, fet que dificulta la capacitat d'anàlisi dels agents locals sobre la realitat social del territori.

El mercat de treball de la comarca presenta signes clars de precarietat que any rere any es reforcen. La temporalitat, l'estacionalitat i l'ocupació autònoma generen situacions de desprotecció social en la població i tenen un clar impacte en els serveis públics orientats a atendre les situacions de vulnerabilitat social.

La taula 4 mostra les dades del mercat de treball de la comarca que corresponen a l'any 2024.

La distribució de l'atur per grups d'edat mostra com aquest afecta en proporció similar a tots els grups d'edat dels 16 als 54 anys. Per sectors, els Serveis i la Construcció continuen concentrant el 80% de l'atur de la comarca. D'altra banda, l'atur afecta en major proporció a les persones amb estudis primaris o secundaris que a les persones amb estudis tècnics o superiors.

Pel que fa a les dades de contractació enregistrades a la comarca l'any 2024, cal destacar com la contractació de caràcter temporal continua representant una part molt important del conjunt de nous contractes realitzats (48,7%), tendència que es manté estable respecte l'any anterior malgrat les recents reformes legislatives orientades a reduir les taxes de temporalitat en el mercat laboral.

² ECAS (2025). *REdiografia INSOCAT. Enquesta de condicions de vida*. Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, Barcelona; ECAS (2024). *Informe INSOCAT per a la millora de l'acció social. Num 17. Cronificació de la pobresa i creixement de la precarietat. Una mirada retrospectiva a 10 anys d'INSOCAT*. Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, Barcelona.

³ Font: Enquesta de condicions de vida. Idescat 2022.

Taula 3: Dades mercat de treball Alt Empordà 2024

Taxa atur (Desembre 2024)	8,5% Alt Empordà (Homes 6,5% / Dones 10,8%) (8,8% el 2023) 7,9 % Catalunya (9,2% el 2023) 10,6% Espanya (11,8% el 2022)	
Taxa d'atur per grups d'edat (Desembre 2024)	16-24 anys	7,4%
	25-34 anys	7,1%
	35-44 anys	7,6%
	45-54 anys	7,3%
	55-64 anys	12,4%
Distribució de l'atur per sectors (mitjana any 2024)	Agricultura	3,4%
	Indústria	7,5%
	Construcció	8,6%
	Serveis	71,4%
	Sense ocup. anterior	9,2%
Distribució de l'atur per nivell formatiu (mitjana any 2024)	Sense estudis	12,6%
	Estudis primaris	11,0%
	ESO	51,9%
	Batxillerat	6,9%
	Grau mitja o superior FP	10,2%
	Universitari	5,5%
	Altres	1,9%
% Població aturada segons situació (Desembre 2024)	% aturats de llarga durada	49,2% (CAT 49,3%)
	% aturats menors de 30 anys	14,5% (CAT 13,2%)
	% aturats majors de 45 anys	57,6% (CAT 58,7%)
	% aturades dones	59,3% (CAT 57,5%)
	% aturats estrangers	30,0% (CAT 20,6%)
Contractació temporal /Nous contractes (Any 2024)	48,7% (45,3% el 2023)	
Contractació total (Any 2024)	39.989 nous contractes Variació interanual -1,2% (Homes -1,9% / Dones -0,29%)	
Renda Garantida de Ciutadania (RGC) (Any 2024)	Expedients actius durant l'any	1.038
	Persones beneficiàries durant l'any	2.368
	Taxa beneficiaris RGC/Població Total	1,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Xifra (Diputació de Girona), Idescat, Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat, i Departament de Drets Socials.

3. Serveis Bàsics d'Atenció Social

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social són el primer nivell d'atenció de la xarxa pública de benestar. Estan integrats per diferents equips tècnics que tenen com a funció conèixer les necessitats de la població, prevenir l'exclusió social i activar actuacions destinades a promoure la inclusió social de persones, famílies i grups socials, especialment les que presenten més dificultats i són més vulnerables.

En aquest apartat es faciliten dades de la Secció de Serveis Bàsics d'Atenció Social i dels serveis adscrits a aquesta secció: el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) i els Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (SIS). També s'hi presenten de forma resumida els principals indicadors de gestió de diferents recursos i prestacions gestionats directament per Serveis Bàsics d'Atenció Social.

3.1. L'atenció social bàsica a la comarca

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social porten a terme funcions d'informació, orientació i assessorament, valoració i diagnosi de situacions de necessitat social, detecció, prevenció i intervenció en situacions de risc social i de treball social comunitari. També formulen propostes de treball als serveis socials especialitzats, apliquen tractaments de suport a les persones, famílies o grups, gestionen recursos i prestacions econòmiques i/o ajuts tecnològics i presten serveis d'ajut a domicili, teleassistències, centres oberts per a infants i adolescents i altres que siguin determinats per via reglamentària, atès el desplegament de la Llei de Serveis Socials i la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en situació de dependència.

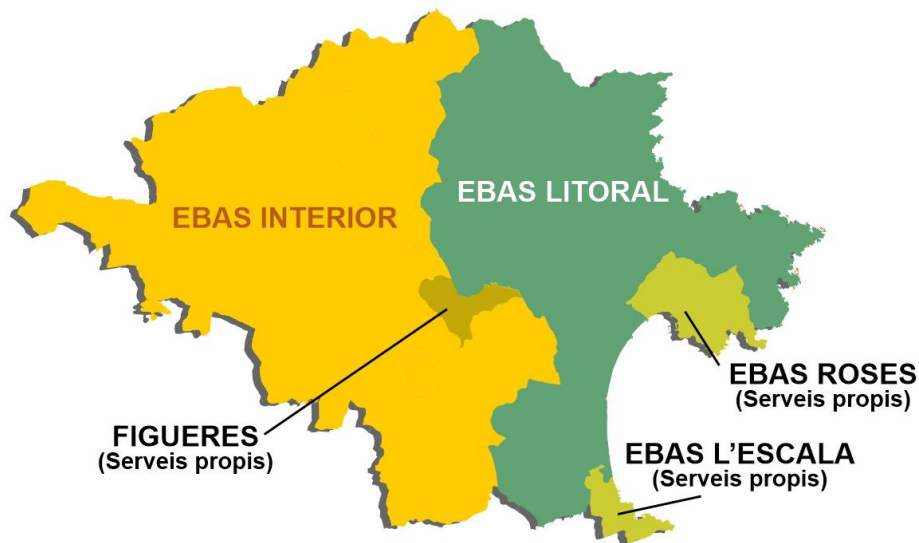
El Consell Comarcal de l'Alt Empordà organitza l'Àrea Bàsica de Serveis Socials en 2 grans Unitats d'atenció diferenciades, l'EBAS Unitat Litoral i l'EBAS Unitat Interior que incorporen 65 municipis de la comarca. Roses i l'Escala compten també amb EBAS propi, tot i que disposen dels serveis prestats pel Consell Comarcal, com el SAD, el TAD o els habitatges d'inclusió social. La resta de municipis formen part d'una de les dues Unitats en funció de les característiques demogràfiques de la seva població, la dispersió sobre el territori, les necessitats i problemàtiques socials que presenten les diferents poblacions i la zonificació sobre el territori del sistema públic de salut⁴.

Cadascuna de les Unitats d'atenció s'organitzen en tres equips d'intervenció amb la finalitat de plantejar itineraris d'atenció social a les persones segons les seves necessitats i característiques: l'equip d'Acollida i Promoció Social, l'equip de Famílies i Infància i l'equip de Dependència i Promoció de l'Autonomia.

Els equips dels Serveis Bàsics d'Atenció Social fan atenció presencial als diferents municipis de la comarca de manera itinerant i a les dues seus dels EBAS permanentment, concretament l'EBAS Unitat Litoral a Castelló d'Empúries i l'EBAS Unitat Interior a Vilafant.

⁴ EBAS Unitat Interior: Albanyà, Agullana, Avinyonet de Puigventós, Bàscara, Biure, Boadella-Les Escaules, Borrassà, Cabanelles, Cantallops, Capmany, Cistella, Darnius, El Far d'Empordà, Fortià, Garrigàs, La Jonquera, Lladó, Llers, Maçanet de Cabrenys, Navata, Ordís, Palau de Santa Eulàlia, Pontós, Pont de Molins, Riumors, Sant Llorença de la Muga, Sant Llogaia d'Àlguema, Sant Miquel de Fluvià, Sant Mori, Saus-Camallera, Siurana, Terrades, La Vajol, Vilafant, Vilamalla, Vilanant, Vilasacra i Vilaür.
EBAS Unitat Litoral: L'Armentera, Cabanes, Cadaqués, Castelló d'Empúries, Colera, Espolla, Garriguella, Llançà, Masarac i Vilarnadal, Mollet de Peralada, Pau, Palau-saverdera, Pedret i Marzà, Peralada, Portbou, Port de la Selva, Rabós, Sant Climent Sescebes, Sant Pere Pescador, Selva de Mar, Torroella de Fluvià, Ventalló, Vilabertran, Viladamat, Vilajuïga, Vilamacolum i Vilamaniscle

Mapa 1: Distribució de les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2024



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

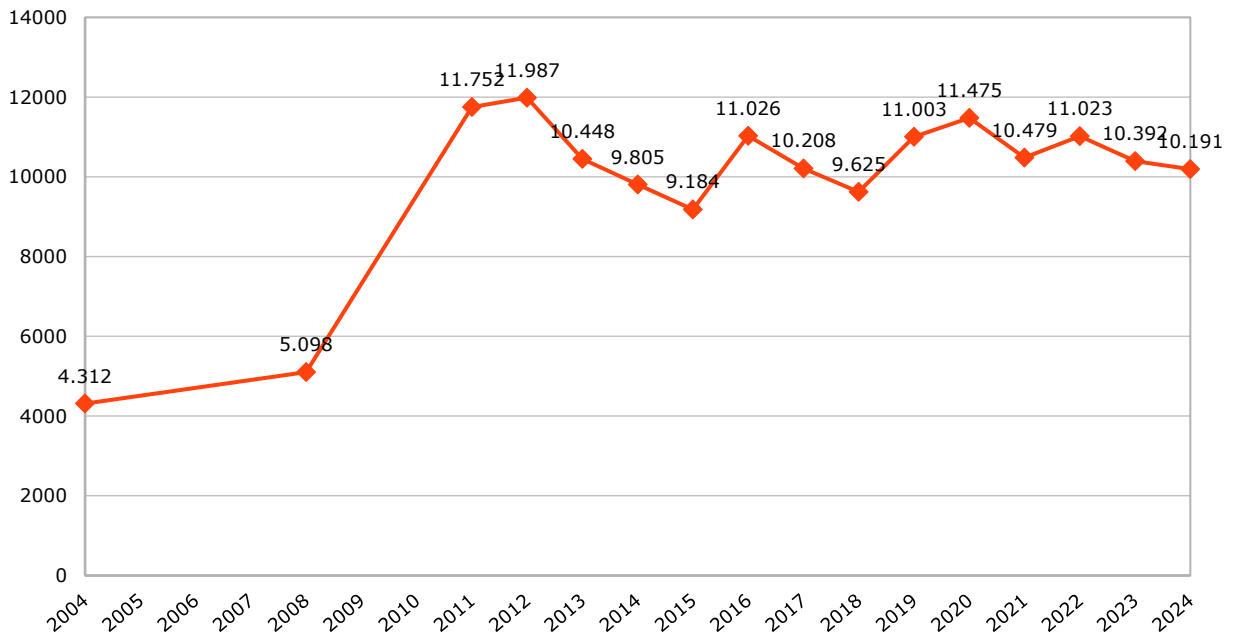
L'evolució dels principals indicadors de gestió dels Serveis Bàsics d'Atenció Social (SBAS) mostra com, en els darrers anys i pel que fa al volum de població atesa, s'ha produït una inflexió creixent que coincideix amb l'any de l'esclat de la Gran Recessió de 2008, tal i com mostra el gràfic 6. L'any 2024 s'ha registrat una disminució d'un 2% de les persones ateses respecte l'any anterior.

Tanmateix, els equips bàsics d'atenció social han constatat la persistència de les demandes relacionades amb la cobertura de les necessitats socials bàsiques, com l'alimentació i l'accés a altres productes de primera necessitat. En aquesta àmbit, s'observa un creixement significatiu de les necessitats relacionades amb l'accés a l'habitatge com a principal conseqüència de la fragilitat d'ingressos que afecta capes cada cop més àmplies a la societat altempordanesa. Davant d'aquesta situació, les professionals dels serveis socials bàsics constaten la dificultat per facilitar respostes adequades a aquesta necessitat, degut principalment a la manca de recursos residencials públics per atendre-la.

És especialment rellevant posar aquestes dades en relació al total de la població de la comarca. Mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social representava el 5,7% del total de la comarca, l'any 2024 aquesta ha representat el 10,2%. L'EBAS Unitat Interior ha registrat una taxa de població atesa del 10,1%, mentre que a l'EBAS Unitat Litoral ha estat de l'10,9%.

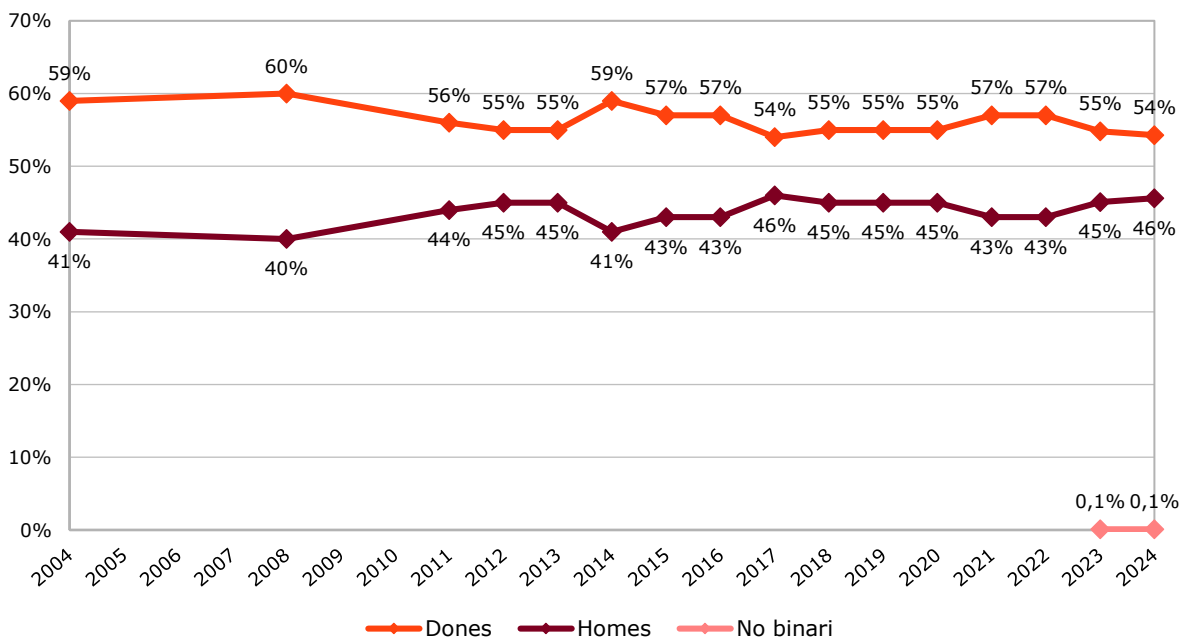
Pel que fa a la distribució per sexes de la població atesa, s'observa com l'any 2024 es manté la tendència registrada els anys anteriors. En aquest sentit, les dones continuen sent majoritàries entre les persones ateses pels serveis socials de la comarca.

Gràfic 6: Població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social a l'Alt Empordà 2004-2024



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Gràfic 7: Població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de l'Alt Empordà per sexe 2004-2024 (en %)



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Aquest creixement de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social que s'observa en el període 2004-2023 és paral·lel al que enregistren els principals indicadors de l'atenció social bàsica recollits a la taula següent.

Taula 4: Síntesi d'indicadors d'activitat dels Serveis bàsics d'Atenció Social (2004-2024)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones ateses	4.312	5.098	11.752	11.987	10.448	9.805	9.184	11.206	10.208	9.625	11.003	11.475	10.479	11.023	10.392	10.191
% Homes atesos	41%	40%	44%	45%	45%	41%	43%	43%	46%	45%	45%	45%	43%	43%	45%	54%
% Dones ateses	59%	60%	56%	55%	55%	59%	57%	57%	54%	55%	55%	55%	57%	57%	55%	46%
% No binaris atesos	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0,1%	0,1%
% Població atesa / població total	5,7%	5,5%	12,4%	12,4%	10,8%	10,2%	9,7%	11,9%	10,9%	10,2%	11,6%	12,0%	10,8%	11,3%	10,5%	10,2%
Total expedients	2.945	4.150	5.617	6.623	5.266	4.232	4.637	4.800	5.633	5.289	4.922	5.678	5.722	6.122	5.888	6.367
Total entrevistes	8.020	10.888	15.835	17.642	14.691	15.595	14.911	15.152	14.653	14.905	13.414	12.759 (2)	19.622	17.578	15.245 (3)	17.015
Primeres entrevistes	1.645	2.291	2.712	2.057	2.050	2.508	2.210	1.659	1.603	1.824	1.292	788 (2)	2.385	nd	nd	nd
% Entrevistes domicili	13,8%	16,7%	13,1%	16,2%	17,7%	12,6%	13,1%	9,4%	10,3%	5,1%	15,2%	4,7% (2)	7,5%	6,5%	8,7% (3)	7,6%
Atenció prioritària (1)	nd	nd	nd	615	331	281	605	545	813	423 (2)	731	nd	nd	151 (3)	405 (3)	351

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

(1) L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

(2) No inclouen dades de Roses i L'Escala.

(3) No inclou dades de L'Escala

Taula 5: Síntesi d'indicadors d'activitat de les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà (2024)

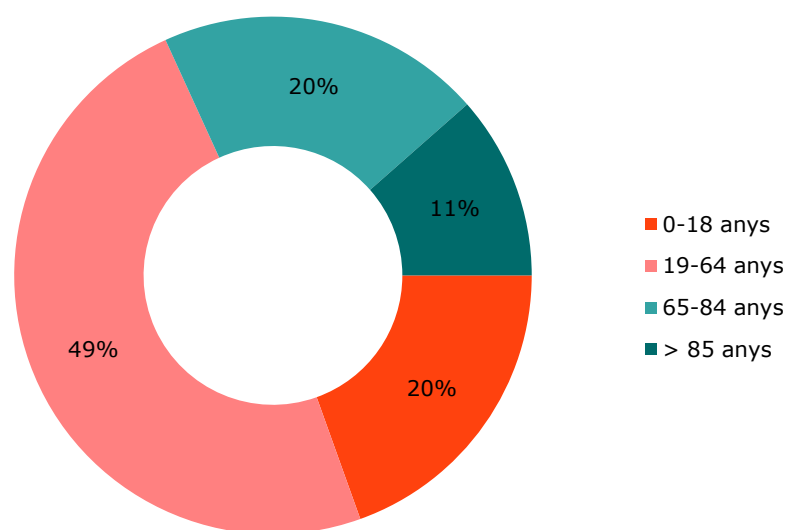
	EBAS Unitat Interior	EBAS Unitat Litoral	EBAS Roses	EBAS L'Escala
Persones ateses	3.036	4.264	1.669	1.222
% Homes atesos	43,8%	44,6%	43,3%	56,4%
% Dones ateses	56,1%	55,2%	56,6%	43,6%
% No binaris atesos	0,1%	0,2%	0,1%	0,0%
% Població atesa / població total	10,1%	10,9%	8,2%	11,5%
Total expedients	1.495	2.323	1.708	841
Total entrevistes	4.561	6.573	4.217	1.664
% Entrevistes a domicili	9,9%	6,2%	8,2%	5,0%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

(1) L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

Pel que fa a la distribució de la població atesa per grups d'edat, l'any 2024 un 49% de les persones tenen entre 19 i 64 anys, un 31% més de 65 anys i un 20% tenen menys de 18 anys.

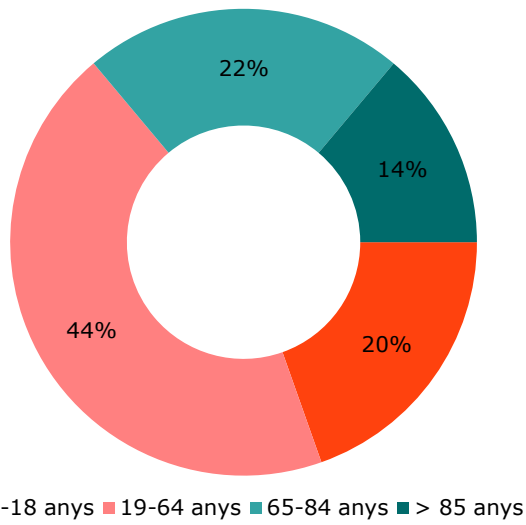
Gràfic 8: Població atesa per grups d'edat 2024 (en %)



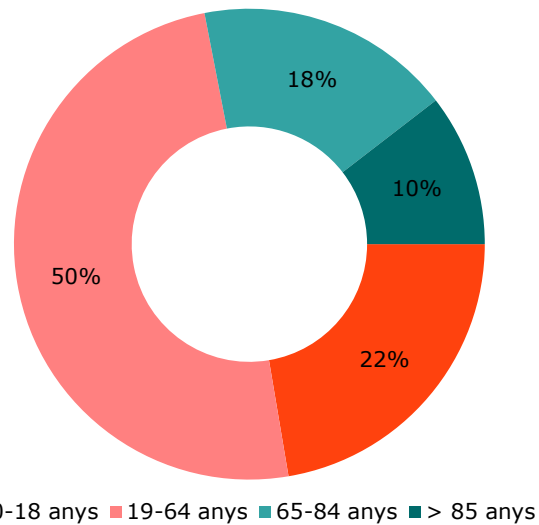
Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Si tenim en compte la distribució d'edats de la població atesa per Unitats d'Atenció, s'observa que a l'any 2024 l'EBAS Unitat Litoral ha atès un volum de població adulta lleugerament superior, però es registra un contrast pel que fa les franges d'edat més joves i envellides. En aquest sentit, a la EBAS Unitat Interior un 36% de les persones ateses tenen més de 65 anys i un 20% són menors d'edat, mentre que a la EBAS Unitat Litoral un 22% de les persones ateses són menors de 18 anys i un 28% majors de 65 anys.

Gràfic 9: Població atesa per grups d'edat EBAS Unitat Interior 2024 (en %)



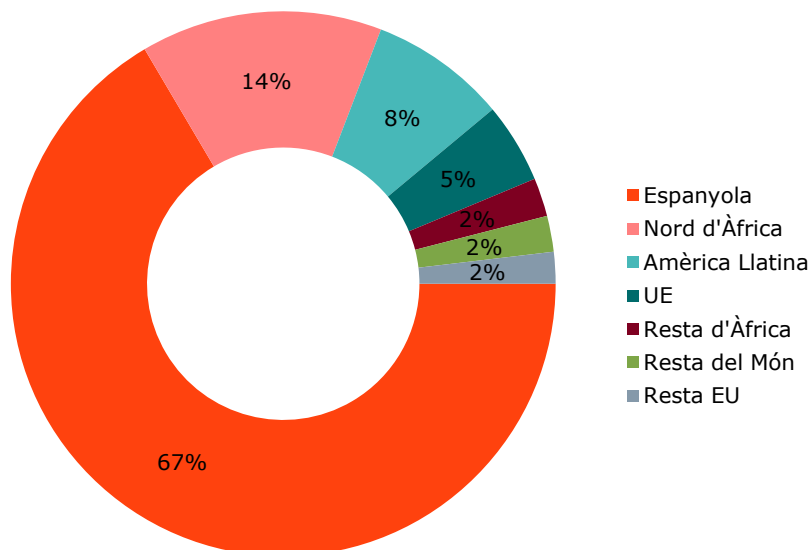
Gràfic 10: Població atesa per grups d'edat EBAS Unitat Litoral 2024 (en %)



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

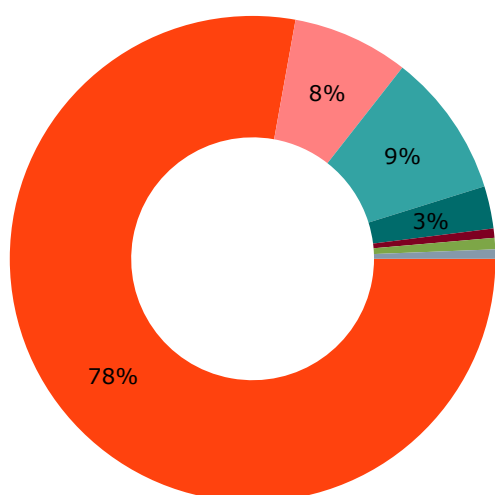
En relació a la nacionalitat de la població atesa, cal indicar que la proporció de persones de nacionalitat espanyola i d'origen estranger és molt similar a la realitat demogràfica de la comarca i es manté estable respecte els anys anteriors. Un 67% de la població atesa té nacionalitat espanyola, un 14% és originària del nord d'Àfrica, un 8% de l'Amèrica Llatina, un 5% d'algun país de la UE, un 2% d'algun altre país Africà, un 2% de la resta d'Europa, i un 2% és originària d'un estat de la resta del Món.

Gràfic 11: Població atesa per nacionalitat 2024 (en %)



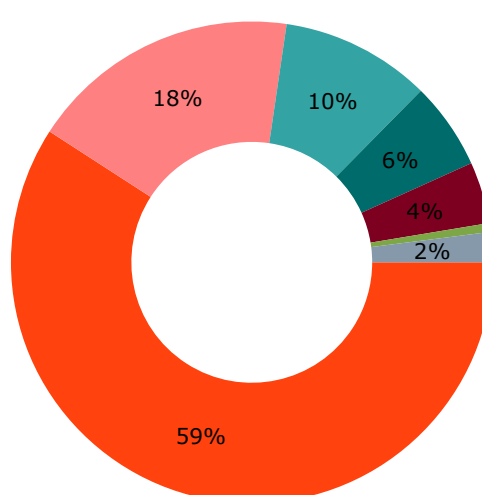
Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Gràfic 12: Població atesa per nacionalitat
EBAS Unitat Interior 2024 (en %)



■ Espanyola ■ Nord d'Àfrica ■ Amèrica Llatina
■ UE ■ Resta d'Àfrica ■ Resta del Món
■ Resta EU

Gràfic 13: Població atesa per nacionalitat
EBAS Unitat Litoral 2024 (en %)



■ Espanyola ■ Nord d'Àfrica ■ Amèrica Llatina
■ UE ■ Resta d'Àfrica ■ Resta del Món
■ Resta EU

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Pel que fa a les principals problemàtiques ateses pels Serveis Bàsics d'Atenció Social l'any 2024, és rellevant destacar com el 26% han estat relacionades amb problemàtiques de salut, un 19,6% són de caràcter econòmic, el 15% tenen a veure amb mancances socials, el 12% amb situacions de diversitat funcional, un 9,7% estan vinculades a l'àmbit laboral, el 7,3% amb problemàtiques d'habitatge, el 4,3% amb situacions de maltractament i el 2,7% amb problemàtiques formatives i/o d'aprenentatge⁵.

Taula 6: Problemàtiques ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social (en %)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Salut	17,7	16,2	15,1	17,5	18,0	21,8	15,3	18,0	18,4	13,2	15,7	25,8	26,0
Econòmiques	26,5	28,5	30,6	29,8	29,7	23,3	21,8	21,3	27,4	37,8	34,6	24,7	19,6
Mancances socials	15,1	13,2	15,2	13,1	12,3	14,1	12,0	13,2	11,0	9,1	11,3	13,4	15,0
Diversitat funcional	10,0	6,9	5,0	5,1	5,0	7,4	18,1	16,0	8,2	7,4	8,8	10,6	12,0
Laborals	16,4	17,2	17,9	17,0	16,2	16,0	14,9	14,9	16,9	13,9	10,0	8,0	9,7
Habitatge	5,2	5,6	6,5	6,0	7,0	10,0	7,7	6,8	7,1	9,9	10,7	6,5	7,3
Maltractament	3,5	6,8	4,5	4,2	4,1	2,4	3,3	3,4	4,8	3,4	3,0	5,5	4,3
Aprenentatge	3,6	4,0	4,1	3,8	4,0	3,9	4,2	3,2	2,8	2,1	2,1	2,3	2,7

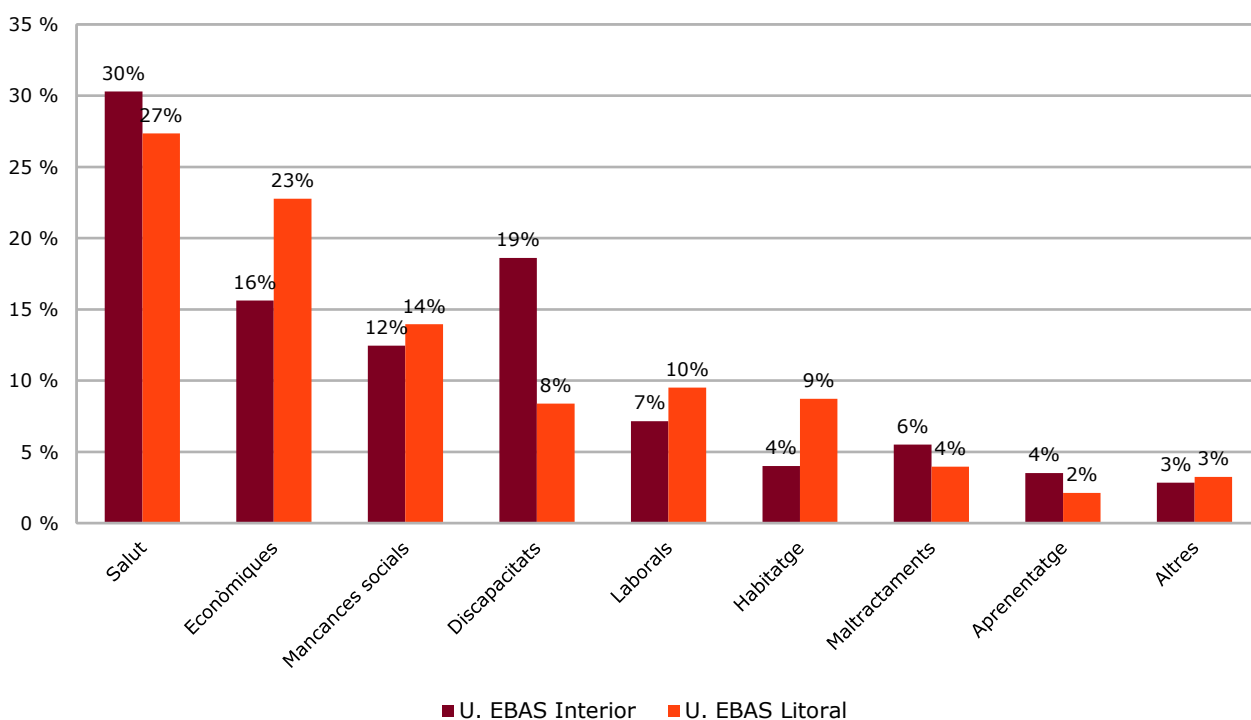
⁵ **Econòmiques:** ingressos insuficients, sense ingressos, deutes, administració deficient, altres; **Laborals:** prestació d'atur, atur amb subsidi, treball esporàdic, temporers, treball submergit, activitats marginals, cerca primera feina, inadaptació laboral, manca de formació, altres; **Salut:** malaltia física transitòria, malaltia mental transitòria, malaltia física crònica, malaltia mental crònica, malaltia greu, malaltia d'alt risc, malaltia d'Alzheimer i altres demències, alcoholisme, consum de drogues, ludopatia, altres. **Habitatge:** manca d'habitatge, manca serveis i subministraments, habitatge deficient, amuntegaments, barraquisme, desnonaments. **Mancances socials:** mendicitat, indigència, rebuig social, transeünts, dificultat relacions familiars/socials, dificultats d'integració social, aïllament físic, indicis de trastorns mentals, victimització, conductes asocials o delictives, manca d'autonomia personal. **Diversitat funcional:** discapacitat física, discapacitat amb mobilitat reduïda, discapacitat amb necessitat de 3a persona, discapacitat psíquica, discapacitat sensorial i altres. **Maltractaments:** violència masclista, maltractament als fills, maltractament a la gent gran. **Aprenentatge:** analfabetisme, escolaritat obligatòria inacabada, dificultats d'aprenentatge escolar, absentisme escolar, inadaptació escola, altres

Altres	2,1	1,6	1,1	3,5	3,8	1,1	2,7	3,1	3,4	3,2	3,8	3,1	3,4

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Pel que fa a la distribució de les problemàtiques ateses en funció de la Unitat d'atenció, s'observa com l'EBAS Unitat Interior ha atès principalment situacions derivades de dificultats de salut (30%), diversitat funcional (19%), econòmiques (16%), mancances socials (12%), laborals (7%) i relacionades amb maltractaments (6%). Mentre que l'EBAS Unitat Litoral ha atès principalment situacions relacionades amb problemàtiques de salut (27%), econòmiques (23%), mancances socials (14%), laborals (10%), habitatge (9%) i diversitat funcional (8%).

Gràfic 14: Problemàtiques ateses per les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2024 (en %)



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

En relació a la detecció de situacions de maltractament en l'àmbit familiar els Serveis Bàsics d'Atenció Social actuen coordinadament amb serveis especialitzats de l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat per tal d'oferir recursos i fer el seguiment i evolució de les persones afectades.

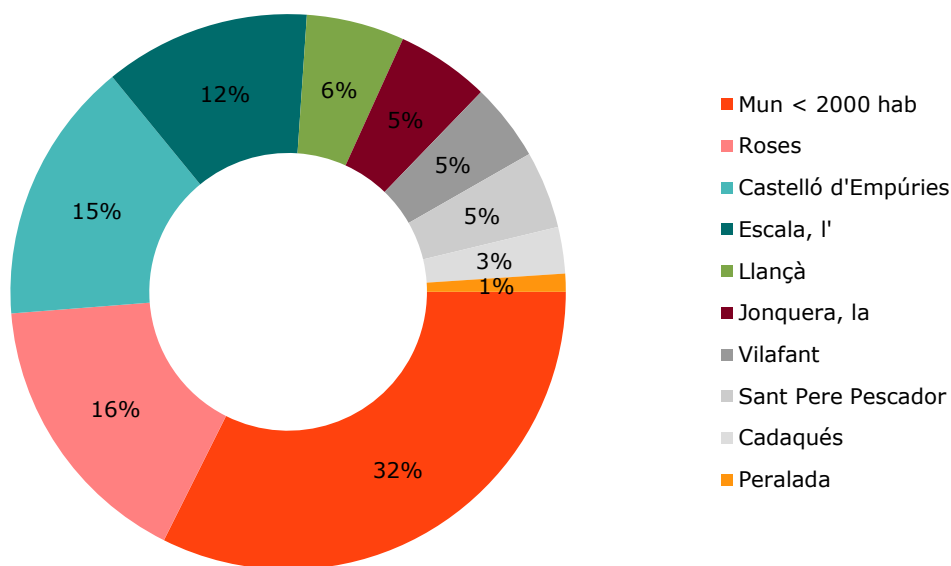
En l'àmbit de la infància, l'any 2024 s'han obert 54 expedients individuals de risc greu en infants o adolescents d'acord amb el mandat establert per la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Pel que fa als indicis de maltractament a persones grans (majors de 65 anys) en l'àmbit familiar, s'han detectat 51 casos. Dels casos detectats l'any 2024, el 84% eren dones i el 16% homes. En un 75% dels casos es va detectar una situació d'abús psicològic, en un 52% d'explotació financera, en el 26% dels casos abús físic, en un 24% situacions d'abandonament i negligència i en un 9% situacions d'abús institucional.

En l'àmbit de la violència masclista, el Serveis Bàsics d'Atenció Social també han treballat amb 131 dones en què s'han detectat indicis de maltractament per violència de gènere. En aquest àmbit es treballa en col·laboració amb l'equip del Servei d'informació i atenció a les dones del Consell Comarcal, principalment en situacions d'urgència per violència masclista.

Finalment, el gràfic següent mostra la distribució de la població atesa l'any 2024 en els municipis de la comarca.

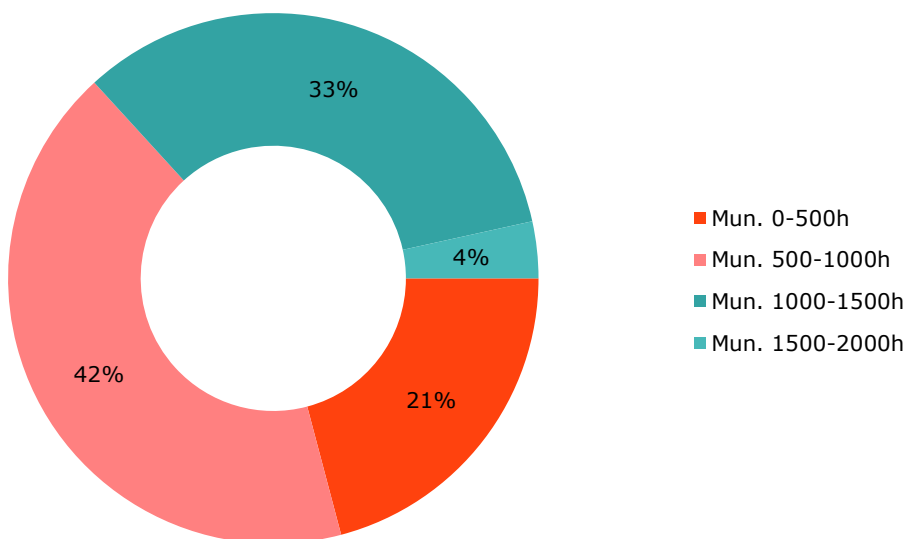
Gràfic 15: Distribució de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social per municipi 2024 (en %)



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

L'any 2024, un 32% de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social a la comarca resideixen en municipis de menys de 2.000 habitants. D'aquesta població atesa en municipis de menys de 2.000 habitants, un 42% resideix en municipis de 500 a 1.000 habitants, un 33% en municipis de 1.000 a 1.500 habitants, un 21% en pobles de menys de 500 habitants i un 4% ho fa en municipis de 1.500 a 2.000 habitants.

Gràfic 16: Distribució de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social en els municipis de menys de 2000 habitants l'any 2024 (en %)



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Taula 7: Taxa de població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Socials per municipi 2024 (en %)

Municipi	Taxa de població atesa
Roses	8,2% ↓
Castelló d'Empúries	12,9% ↓
L'Escala	11,5% ↓
Vilafant	8,1% =
Llançà	11,5% ↑
La Jonquera	16,5% ↓
Cadaqués	9,5% ↓
Sant Pere Pescador	20,8% ↓
Peralada	5,2% ↓
Municipis 1.500-2.000 hab	6,7 % ↑
Municipis 1.000-1.500 hab	10,1% ↑
Municipis 500-1.000 hab	9,7% ↓
Municipis < 500 hab	8,3% ↑
Alt Empordà	10,2% ↓

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social compten amb un sistema de recollida de queixes que té com a objectiu millorar la qualitat del servei i l'atenció a la ciutadania. Aquest sistema garanteix una atenció específica i ràpida a les demandes efectuades a través d'un sistema de registre propi de les queixes i del procés de resposta de la demanda. L'any 2024 es varen atendre 8 queixes, relacionades majoritàriament amb la demanda de canvi del professional de referència.

3.1.1. Atenció Tècnica Ciutadania (ATC)

El servei d'Atenció tècnica ciutadana és un servei d'atenció majoritàriament telefònica que atén les persones que contacten per primera vegada amb els Serveis bàsics d'atenció social per tal d'elaborar una primera valoració diagnòstica de la seva situació personal i així poder assessorar i orientar la ciutadania en la seva situació personal i introduir-la en el circuit d'atenció dels serveis socials que requereixi.

Aquest servei permet atendre de manera àgil les famílies que contacten per primera vegada amb els serveis socials, reduint el temps d'espera en l'atenció, i fer un cribatge de la demanda per tal d'orientar-la cap al recurs d'atenció específic, donar cita presencial amb la professional de referència dels Serveis bàsics d'atenció social o resoldre la seva necessitat en cas que es tracti d'una gestió puntual. L'ATC també ofereix atenció i suport a la tramitació telemàtica de recursos de pobresa energètica vinculats a la Llei 24/2015, suport a la tramitació de la dependència i reconeixement de discapacitat, tramitació d'ajuts d'urgència puntual, tramitació del servei de teleassistència domiciliària i altres tramitacions.

L'any 2024, l'ATC ha atès 941 trucades, de les quals en un 52% dels casos s'ha realitzat una primera atenció i valoració i al mateix temps se'ls ha agendat cita amb les professional de referència dels serveis socials, en un 24% s'ha orientat la persona cap a un altre recurs o servei de la xarxa d'atenció social, i en un 14% dels casos el propi servei ha atès i resolt la necessitat expressada per la persona.

Pel que fa als principals tràmits realitzats durant l'any 2024, l'ATC ha realitzat 107 informes socials, 27 sol·licituds de recursos específics (discapacitat, dependència, teleassistència, etc.), 5 prestacions d'urgència social, i ha atès 25 situacions que presentaven una urgència social.

3.1.2. Programa de prestacions econòmiques per urgències socials

El programa de prestacions econòmiques no periòdiques per urgències socials és un recurs per donar resposta a les persones amb carència de recursos econòmics que han de fer front a necessitats bàsiques i quotidianes de caràcter puntual i urgent (manutenció i alimentació, allotjament, pagament de subministres).

El pressupost del programa de prestacions d'urgència social de l'any 2024 ha crescut un 5% respecte l'any anterior. En el períodes 2020-2024 el pressupost destinat a aquest programa pràcticament s'ha duplicat com a conseqüència de l'emergència de nous perfils de vulnerabilitat estretament relacionats amb l'impacte de la crisi social sobre el mercat laboral i l'economia. El creixement del pressupost destinat a aquest programa s'ha finançat amb aportacions extraordinàries provinents de fons propis del Consell Comarcal, del Departament de Drets Socials i dels ajuntaments de la comarca.

Taula 8: Síntesi d'indicadors bàsics d'Ajuts d'urgència (2004-2024) (1)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nombre d'ajuts	41	112	823	994	1.065	2.268	2.407	2.163	2.058	1.035	1.049	1.657	2.177	2.214	2.412	2.596
Despesa total (€)	4.274	27.309	162.116	155.071	192.968	281.797	200.339	336.270	328.121	237.945	180.454	269.147	417.005	483.031	490.921	513.937
Beneficiaris homes	-	-	541	670	1.152	1.756	1.786	2.221	2.165	720	616	1.795	2.651	1.098	898	952
Beneficiàries dones	-	-	521	782	1.294	2.048	2.140	2.441	2.586	944	702	2.053	3.064	1.106	1.665	1.743
Total beneficiaris	-	-	1.062	1.452	2.446	3.804	3.926	4.662	4.751	1.664	1.287	3.848	5.715	2.204	2.563	2.695
Ajut mitjà	104€	243€	197€	156€	181€	124€	83€	155€	159€	230€	172€	162€	191€	198€	204€	191€
Ajut mitjà beneficiari/a	-	-	152€	106€	79€	74€	51€	72€	69€	142€	140€	70€	73€	219€	192€	199€
Despesa corrent per habitant (2)	0,05€	0,2€	1,7€	1,6€	2,0€	2,9€	2,2€	3,6€	3,5€	2,5€	1,9€	2,8€	4,3€	4,9€	5,0€	5,1€
Taxa de beneficiaris/població atesa	-	-	9,0%	12,1%	23,4%	38,8%	42,7%	41,6%	46,5%	17,3%	11,7%	33,5%	54,5%	20,0%	24,7%	25,5%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

(1) Les dades referents a aquest programa inclouen els municipis de Roses i L'Escala. A partir de l'any 2018 s'han introduït millores en el sistema de registre d'aquest programa que han permès ajustar amb més precisió les dades de gestió.

(2) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social /Habitants de l'àrea bàsica de Serveis Socials de la comarca

Taula 9: Síntesi d'indicadors bàsics d'Ajuts d'urgència per Unitat d'Atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2024

	EBAS Unitat Interior	EBAS Unitat Litoral	EBAS Roses	EBAS L'Escala
Nombre d'ajuts	1094	991	142	369
Despesa total	182.744€	220.824€	71.832€	38.538€
Beneficiaris homes	347	341	111	153
Beneficiaries dones	747	650	136	210
Total beneficiaris	1094	991	247	363
Ajut mitjà	167€	223€	506€	104€
Ajut mitjà beneficiari/a	167€	223€	291€	106€
Despesa corrent per habitant (1)	6,1€	5,6€	3,5€	3,6€
Taxa de beneficiaris/població atesa	36%	23%	15%	30%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

(1) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social / Habitants dels municipis de la Unitat

Programa de targetes moneder per a la cobertura de necessitats alimentàries

L'any 2021 es va posar en funcionament el Programa de targetes moneder per a la cobertura de necessitats alimentàries. Des d'aquest programa es gestionen una part de les prestacions d'urgència per a la cobertura de necessitats bàsiques mitjançant un sistema de targeta moneder. El pressupost total del Programa de targetes moneder de l'any 2024 ha estat de 151.942€. Aquest representa un 36% del pressupost total destinat a Prestacions d'urgència social. A través d'aquesta modalitat de prestació s'han realitzat un total de 916 ajuts.

Des del Consell Comarcal s'ha treballat per implantar aquest mètode per cobrir les necessitats bàsiques de la població com a forma més digna i adequada d'atenció d'aquesta necessitat, que alhora promou l'autonomia de les famílies en la seva gestió.

Taula 10: Síntesi d'indicadors bàsics del Programa de targetes moneder (2021-2024)

	2021	2022	2023	2024
Nombre d'ajuts	nd	428	1.068	916
Despesa total	79.120€	92.508	176.928€	151.942€
% Pressupost targetes moneder/Pressupost ajuts urgència total	19%	19%	36%	30%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Ajuts pobresa energètica

L'any 2018 es va crear una línia d'ajuts específica per atendre situacions de pobresa energètica, prevista a la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a fer front a l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. Des de l'any 2022 aquesta línia d'ajuts ha quedat integrada en el Programa comarcal de prestacions d'urgència social. L'any 2024 van percebre aquestes prestacions d'urgència 425 persones de les quals un 62% eren dones. El pressupost total d'aquesta línia d'ajuts a l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà va ser de 26.203€, que representa un 5% del pressupost del Programa de prestacions d'urgència social de l'any 2024.

Taula 11: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència per atendre situacions de pobresa energètica (2018-2024)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Despesa prestacions pobresa energètica (€)	47.961€	116.688€	64.868€	18.049€	48.102€	44.864€	26.203€

Persones beneficiàries prestacions pobresa energètica	194	915	296	252	992	459	425
<i>Beneficiaris homes</i>	<i>78</i>	<i>388</i>	<i>185</i>	<i>122</i>	<i>485</i>	<i>149</i>	<i>190</i>
<i>Beneficiàries dones</i>	<i>116</i>	<i>527</i>	<i>111</i>	<i>130</i>	<i>507</i>	<i>310</i>	<i>262</i>
Taxa de beneficiaris/població atesa	5,2%	20,6%	2,6%	2,4%	5,1%	4,4%	4,2%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

A partir de l'any 2023 inclou dades d'atenció de Roses i L'Escala

Centre de Distribució d'Aliments (CDA)

En el moment actual la garantia de les necessitats bàsiques de les persones, famílies i infants en situació de major vulnerabilitat social continua sent una necessitat de primer ordre. Els Serveis Bàsics d'Atenció Social cobreixen aquesta necessitat a través del programa de targetes moneder pròpies que permet que el propi ciutadà sigui responsable de la seva compra bàsica.

Al mateix temps, aquests ajuts es complementen amb el treball conjunt amb les entitats Càritas i Creu Roja amb ajuts en productes en espècies o també en format de targeta moneder. En alguns municipis de la comarca (Castelló d'Empúries, Roses i La Jonquera) l'any 2024 s'han atès un total de 1.721 persones. Un 17% de les persones ateses pels serveis socials l'any 2024, va accedir en algun moment al recurs del banc d'aliments.

Des de gener de 2024 la Generalitat ha començat a implementar un programa propi de garantia de necessitats bàsiques a través de targetes moneder que durant el 2025 es desenvoluparà a la comarca. Aquestes noves targetes vindran a complementar els ajuts de l'administració local i de les entitats socials amb un perfil de famílies en especial vulnerabilitat.

Taula 12: Persones ateses pels CDA de la comarca 2012-2024 (1)

SBAS	Forma de repartiment	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Municipi Llançà	Creu Roja-Servei de distribució d'aliments Ajuntament	640	235	197	140	101	108	170	319	144	99	148		nd
Municipi Portbou	Banc aliments-Ajuntament	33	33	35	30	42	15	11	26	28	59	128	nd	Nd
Municipi Castelló d'Empúries	Càritas Castelló-Banc aliments Ajuntament	1.218	697	1.276	1.058	984	744	645	715	932	929	871	665	650
Municipi Cadaqués	Banc aliments-Ajuntament	50	23	52	8	15	18	17	34	nd	nd	nd	nd	nd
Municipi Roses	Càritas-Banc aliments-Ajuntament	857	603	1.371	1.686	1.118	1.085	1.051	949	1.884	1.530	1.257	1.088	847
Municipi L'Escala	Càritas-Banc aliments-Ajuntament	507	387	498	272	271	296	231	258	541	389	(2)	(2)	(2)
Municipi La Jonquera	Creu Roja-Banc aliments	138	268	280	326	256	130	161	149	365	469	294	363	224
Resta municipis Àrea Bàsica Serveis Socials de l'Alt Empordà	CDA Figueres	1.261	1.515	1.506	1.381	831	1.093	1.092	1.083	1.590	1.369	1.205	1.125	(3)
TOTAL		4.704	3.761	5.215	4.901	3.618	3.498	3.378	3.533	5.484	4.844	3.903	3.241	1.721

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2023)

(1) Des de l'any 2013 les dades corresponen en tots els casos a persones ateses, mentre que l'any de 2012 en alguns casos es varen comptabilitzar cistelles d'aliments repartides.

(2) Des de l'1 de gener de 2022 el municipi no compta amb servei de CDA.

(3) Des de l'1 de gener de 2024 el Consell Comarcal no compta amb conveni de col·laboració amb el CDA de Figueres.

3.1.3. Servei d'atenció al sensellarisme

El Servei d'atenció al sensellarisme és un servei que té com a finalitat proporcionar una atenció integral a les persones que es troben en situació de sensellarisme (sense sostre, infrahabitatge, habitatge inestable i altres casuístiques) a la comarca per tal de millorar les condicions de vida de les persones en situació de vulnerabilitat residencial.

Mitjançant el Contracte Programa 2022-2025 entre el Departament de Drets Socials i el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, està previst reforçar els recursos residencials amb els que compta la comarca de l'Alt Empordà per atendre els diferents perfils de persones que es troben en situació de sensellarisme durant el període de vigència d'aquest.

En el marc d'aquest desplegament, durant l'any 2024 s'han incorporat dos nous recursos d'atenció específics, l'equip itinerant d'atenció a persones sense llar i el Projecte sostre 360º.

Aquest servei compta amb un tècnic referent de sensellarisme que té com a principals funcions promoure el desplegament dels recursos previstos en el Contracte Programa i facilitar una atenció més especialitzada a les necessitats de les persones sense llar mitjançant l'assessorament als diferents serveis públics que treballen amb població que presenta aquesta necessitat i l'acompanyament directe a persones en situació de sensellarisme.

Servei d'habitatge social

El Servei d'Habitatge Social és un servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social i famílies monomarentals i monoparentals amb fills/es a càrrec que no disposen de xarxa familiar o de suport de proximitat. En aquest moment, aquest servei disposa de 6 habitatges i 21 places, de les quals 13 són places de curta estada en habitatge compartit, i 8 de modalitat «primer la llar» que permeten atendre situacions amb alta complexitat mitjançant la provisió d'un habitatge amb una temporalitat d'estada no definida. D'aquestes places n'hi ha 10 que estan gestionades per SUARA Cooperativa i 11 a través de mitjans propis del Consell Comarcal.

L'any 2024 s'han atès 70 persones. En relació a l'any anterior s'ha mantingut estable el nombre de persones usuàries del servei residencial d'urgència.

Taula 13: Principals indicadors de gestió del Servei d'habitatge social (2011-2024)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nombre d'habitatges	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	7	6
Places disponibles	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	16	23	21
% ocupació habitatges/any	92%	85%	61%	100%	74%	100%	73%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Nombre d'usuaris homes	6	7	11	8	19	6	9	8	5	10	12	18	30	20
Nombre d'usuaris dones	6	7	9	9	15	13	15	17	15	20	17	33	32	28
Nombre d'usuaris menors	7	6	4	7	-	9	10	10	15	15	11	23	18	22
Cost mitjà per estada diària	8,95€	9,62 €	13,46 €	8,30 €	11,00 €	nd	9,50€	7,68€	5,97€	6,52€	6,69€	3,95€	3,64€	nd
Temps mitjà de l'estada (dies)	279	222	111	214	80	192	134	150	191	153	188	160	177	nd

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

Prestacions econòmiques per atendre situacions de sensellarisme

El Servei d'atenció a sensellarisme compta amb una línia d'ajuts inclosa en el Programa de prestacions d'urgència social per atendre necessitats específiques de persones en situació de vulnerabilitat residencial.

L'any 2024 es van realitzar 347 ajuts per un import de 55.162 €, que representa un 11% del pressupost total de Programa de prestacions d'urgència social. Aquests ajuts ha estat principalment en concepte de pagament de pensions i de despeses de manutenció bàsica.

3.1.4. Servei d'ajuda a domicili (SAD social)

El SAD social és un servei integral, polivalent i comunitari, orientat a persones i famílies que presenten problemes per a la realització de les activitats elementals de la vida quotidiana, que es presta per encàrrec a mitjans propis a través de l'empresa pública SUMAR. Enguany ha prestat servei a 149 persones, amb una dedicació total de 17.790 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 10 hores mensuals per persona. Un 70% de les persones ateses eren dones i el 30% homes.

Un 77% de les hores d'atenció han estat destinades a la cura i atenció personal en la realització de les activitats de la vida diària, mentre que el 33% restant s'han dedicat a tasques domèstiques o de la llar.

Taula 14: Persones usuàries del SAD (social) per sexe 2004-2024

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (1)	2021 (1)	2022	2023	2024
Persones ateses	186	199	135	152	148	152	226	295	213	228	139	478	589	254	497	149
Homes	73	68	41	67	67	71	111	128	100	94	53	181	210	115	177	44
Dones	113	131	94	85	81	81	115	167	113	134	86	297	379	139	320	105

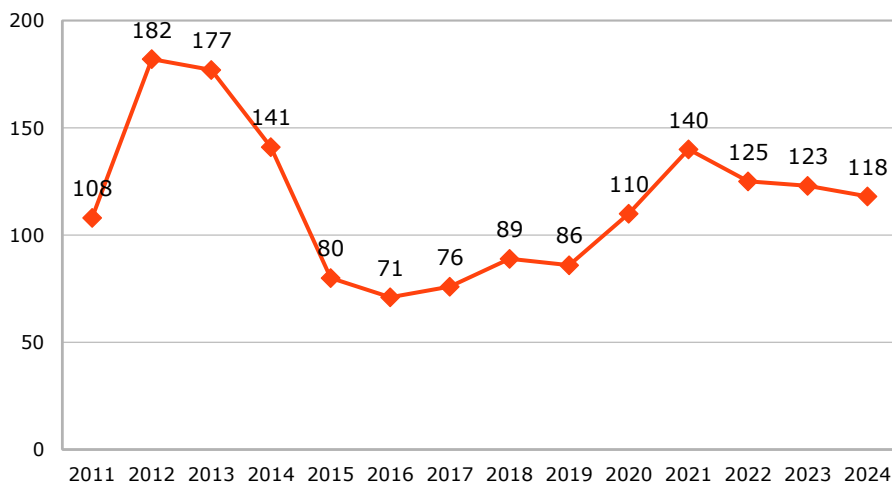
Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

(1) S'han comptat com a persones ateses una part de les persones ateses pel servei d'atenció psicològica especialitzada a domicili.

3.1.5. Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència)

El SAD dependència és una de les accions de desplegament de la Llei de Dependència, que es presta per encàrrec a mitjans propis a través de l'empresa pública SUMAR. Enguany s'ha prestat servei a 118 persones, amb un dedicació total de 20.429 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 14 hores mensuals per persona beneficiària. Un 80% de les persones ateses han estat dones.

Gràfic 17: Persones beneficiàries del SAD (dependència)



Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2024)

3.1.6. Servei de Teleassistència domiciliària

El Servei de teleassistència domiciliària dona cobertura a les persones residents a la comarca, exceptuant el municipi de Figueres que compta amb el servei propi, que viuen soles i que es troben en una situació de fragilitat o tenen patologies mèdiques de risc, per tal de garantir la comunicació permanent amb una central de control en disposició d'atendre qualsevol eventualitat. Aquest servei es presta en conveni amb la Diputació de Girona a través de l'empresa Televida Servicios Sociosanitarios.

El servei ha atès l'any 2024 a 2.156 persones, que representen un ràtio de cobertura del 9,2%, lleugerament inferior a la ràtio de cobertura del de la demarcació de Girona que és del 10,2%. No obstant, cal destacar l'evolució positiva d'aquest indicador que en els darrers anys ha crescut de manera molt significativa a l'Alt Empordà, passant del 6,7% l'any 2020 al 9,2% actual.

Des de l'any 2004 el conjunt d'indicadors de gestió d'aquest servei ha crescut significativament, com a conseqüència del creixement de la població més envellida, la integració d'aquest recurs per part de la xarxa de professionals sociosanitaris de la comarca i de les accions de sensibilització dutes a terme per part de les administracions que gestionen el servei (Diputació de Girona, Consell Comarcal i ajuntaments). Aquest servei ha gestionat 97.612 trucades i 1.371 urgències durant l'any 2024. El perfil majoritari de la persona usuària és el d'una dona, major de 85 anys, que viu sola.

Durant l'any 2024 s'han realitzat 4 xerrades informatives del servei de Teleassistència als municipis d'El Far d'Empordà, Vilabertran, Vilafant i Vilamaniscle.

Taula 15: Persones ateses pel servei de Teleassistència domiciliària 2004-2024

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones beneficiàries (1)	37	204	507	729	783	1055	1125	1022	1227	1296	1413	1205	1212	1606	1867	2156
Ràtio de cobertura (2)	nd	nd	nd	nd	nd	5,3%	5,3%	5,7%	5,7%	7,5%	7,8%	6,7%	6,4%	7,1%	8,2%	9,2%
Sol·licituds tramitades	-	269	195	310	195	250	312	nd	nd	329	306	226	204	394	497	532
Aparells instal·lats	-	192	193	290	158	229	228	250	205	294	nd	nd	nd	nd	nd	nd
Emergències ateses	-	-	-	-	-	871	699	948	916	751	877	872	896	1005	1230	1371

Font: Servei local de teleassistència-Televida (2024)

(1) Fins a l'any 2013 aquesta dada correspon a les llars ateses.

3.2. Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (SIS)

Els Serveis d'Intervenció Socioeducativa (SIS) són serveis de suport als equips de Serveis Bàsics d'Atenció Social i especialitzats, i treballen junts per la prevenció i la intervenció davant les situacions de risc en què es troben els infants i adolescents, particularment les que incideixen en el seu desenvolupament, i la promoció del seu benestar des del la unitat familiar.

Per això, els SIS tenen per finalitat la intervenció de suport, acompanyament, capaciació i tractament de les famílies per tal que els progenitors, o les persones que exerceixen la tutela o la guarda dels infants o adolescents, tinguin l'oportunitat d'oferir-los un desenvolupament integral adequat, tal i com queda recollit a la Convenció de Nacions Unides sobre els drets de l'Infant i a la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i l'adolescència de Catalunya.

Els Serveis d'Intervenció Socioeducativa que s'ofereixen a la comarca de l'Alt Empordà queden recollits a la taula següent:

Taula 16: Síntesi dels Serveis d'Intervenció Socioeducativa de l'àrea bàsica de Servei Socials de l'Alt Empordà

Serveis SIS Alt Empordà
Servei de suport familiar
Servei d'atenció psicològica a infants i adolescents
Serveis Socioeducatius municipals (Roses, Castelló d'Empúries i L'Escala)
Els Cracs- Servei de projectes preventius diürns
Espai de Formació per a Famílies (EFF)
Creixem junts
Serveis de prevenció de conductes addictives
Motxilla Pedagògica

Font: SIS Alt Empordà (2024)

3.3.1. Servei de suport familiar

Els servei de suport familiar és un recurs d'intervenció intensiva de suport al domicili, per a famílies amb infants de 0 a 12 anys, que presenten dificultats en l'exercici de la seva parentalitat o de suport educatiu cap als seus fills/es. Aquest servei complementa la tasca dels Serveis Bàsics d'Atenció Social per tal d'evitar la cronificació de situacions de risc en l'àmbit familiar.

Els objectius principals de la seva intervenció són els de potenciar i incrementar les capacitats de les famílies, reforçar el vincle afectiu i la resiliència, la capacitat d'autonomia dels infants i adolescents, i afavorir les connexions amb l'entorn més proper. L'equip professional del Servei de suport familiar compta amb educadores i integradores socials que intervenen directament a domicili en funció del nivell de risc que presenta cada cas.

L'any 2024 el servei ha atès 37 infants i les seves famílies que presentaven situacions de risc social, dels quals un 76% eren nenes i el 24% nens.

Taula 17: Infants atesos amb situació de risc social lleu (2019-2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Infants atesos	25	26	63	27	48	37

Font: SIS (2024)

Pel que fa a les situacions de risc social moderat o greu, l'any 2024 s'han atès 120 persones, de les quals un 62% han estat dones i un 38% homes. Un 58% de les persones ateses són menors d'edat.

Taula 18: Adults i Infants atesos en situació de risc social moderat o greu (2018-2024)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones beneficiàries	43	82	91	114	90	98	120
<i>Homes</i>	15	29	30	42	16	14	17
<i>Dones</i>	17	17	32	38	32	33	34
<i>Homes menors 18 anys</i>	6	14	19	26	32	28	29
<i>Dones menors de 18 anys</i>	5	22	10	8	10	23	40

Font: SIS (2024)

3.3.2. Serveis d'atenció psicològica a infants i adolescents

El SIS compta amb serveis especialitzats d'atenció psicològica adreçats a infants i adolescents de la comarca que presenten algun tipus de malestar emocional, problemes de conducta i/o pateixen situacions de violència en l'àmbit familiar, escolar, de parella o social.

Aquests serveis atenen infants i adolescents a proposta dels Serveis bàsics d'atenció social, el Servei especialitzat d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA), el CRAE l'Albera, l'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògic (EAP) i el Centre de Salut mental Infantil i Juvenil (CSMIJ).

El Servei d'atenció psicològica infantil (SAPI) atén infants de 6 a 12 anys i les seves famílies. L'any 2024 el SAPI ha rebut 38 derivacions i ha atès 66 infants.

Taula 19: Infants atesos pel SAPI (2020-2024)

	2020	2021	2022	2023	2024
Infants atesos	8	14	21	46	66
<i>Nens</i>	5	8	12	31	35
<i>Nenes</i>	3	6	9	15	31
Infants derivats al SAPI	22	34	19	66	38

Font: SIS (2024)

El Servei d'atenció psicològica a adolescents (Gennep⁶) atén a adolescents de 12 a 18 anys. L'any 2024 ha comptat amb la derivació de 26 menors i se n'han atès 30, xifra que s'ha mantingut estable respecte l'any anterior.

El GENNEP atén afectacions psicològiques d'adolescents en situació de vulnerabilitat social, sempre que no comportin simptomatologia clínica. L'any 2024 ha atès principalment situacions de dificultats en la gestió emocional del dia a dia, conflictivitat familiar o amb els iguals i acompanyament en dols (defuncions, dols migratoris).

Taula 20: Casos atesos pel Gennep (2008-2024)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nombre menors atesos	24	42	52	52	50	60	43	33	45	32	34	36	30	40	39
Hores/setmana atenció	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	15
Nombre professionals	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Casos derivats	35	40	40	40	35	45	29	29	22	19	23	38	19	25	26
<i>Nois</i>	20	25	24	24	18	22	16	10	10	5	6	23	9	12	12
<i>Noies</i>	15	15	16	16	17	23	13	19	12	14	17	15	10	13	14
Residents a Figueres	18	20	7	4	2	2	3	4	3	1	0	2	3	4	1
Residents comarca	17	31	45	55	45	58	40	29	42	31	34	34	27	36	38

Font: Gennep Alt Empordà (2024)

La intervenció amb els infants i adolescents des dels dos serveis d'atenció psicològica no té una temporalitat definida sinó que s'adapta en funció de l'evolució particular de cada cas. La periodicitat d'atenció durant aquest any ha estat quinzenal.

⁶ El nom Gennep no es correspon amb les sigles d'aquest servei, sinó que és el nom triat per al servei en reconeixement al treball de l'antropòleg Arnold Van Gennep, conegut per la seva recerca sobre els rituals de pas de les persones al llarg de la vida.

3.3.3. Serveis socioeducatius municipals

Els municipis de Roses, Castelló d'Empúries i L'Escala compten amb serveis d'intervenció socioeducativa propis que despleguen en col·laboració amb l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal. Aquests són serveis de suport als equips de Serveis Bàsics d'Atenció Social municipals, que realitzen intervenció diària fora d'horari escolar amb infants i adolescents i les seves famílies.

Les dades d'atenció dels serveis socioeducatius queden recollits a la taula següent.

Taula 21: Infants i famílies ateses pels Serveis socioeducatius de Roses, Castelló d'Empúries i L'Escala (2024)

	Nenes	Nenes	Famílies
Serveis Socioeducatius de Roses «Centre Obert»			
Serveis Socioeducatius de Castelló d'Empúries	73	65	138
Serveis Socioeducatius de L'Escala «L'Alternativa»	26	28	52
TOTAL	99	93	190

Font: SIS (2024)

3.3.4. Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns

Els projectes preventius diürns d'atenció a la infància i l'adolescència ofereixen a l'infant i/o adolescent un espai on adquirir aprenentatges, relacionar-se i divertir-se. Els infants són derivats per les escoles o els Serveis Bàsics d'Atenció Social.

Aquest servei s'ha ofert l'any 2024 als municipis de La Jonquera, Sant Miquel de Fluvià i Sant Pere Pescador, on han participat un total de 65 infants, amb una intervenció de 6 hores a la setmana. Un 57% dels infants han estat nenes i un 43% nens. Aquest servei, coordinat per l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat, està prestat per Suara Cooperativa.

Taula 22: Infants beneficiaris dels Projectes Preventius Diürns (2005-2024)

	2005	2008	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sant Miquel de Fluvià	18	22	13	22	14	11	11	11	18	22	44	13	14	15	17
Sant Pere Pescador	16	22	8	32	17	14	17	19	26	30	34	18	22	32	32
La Jonquera	-	30	20	26	33	19	18	16	32	24	41	22	26	23	16
Llançà	-	22	-	-	-	12 (1)	11 (1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Fortià	-	12	-	-	8(1)	7 (1)	7 (1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Vilamallà	-	-	-	-	12 (1)	8 (1)	10 (1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Cadaqués	-	-	-	-	-	3 (1)	8 (1)	22 (1)	11 (1)	11 (1)	nd (1)	nd (1)	nd (1)	nd (1)	-
Total	34	108	41	80	84	74	82	68	87	87	119	53	62	70	65

Font: SIS (2024)

(1) Servei d'Intervenció Educativa de Càrtias (SIE)

3.3.5. Espai de Formació per a Famílies (EFF)

L'Espai de Formació per a Famílies és un programa d'intervenció comunitària que té l'objectiu d'aprofundir en la intervenció amb famílies potenciant les capacitats parentals des dels principis rectoris de la parentalitat positiva, potenciant també la funció preventiva dels serveis socials i dels serveis especialitzats d'atenció a la infància i famílies, en l'àmbit de l'atenció a les famílies.

Els destinataris del programa són famílies que resideixen a la comarca de l'Alt Empordà i són ateses pels Serveis Bàsics d'Atenció Social del Consell Comarcal o els serveis especialitzats d'atenció a la infància en risc de la comarca.

L'any 2024 han participat a l'Espai 12 pares i mares. El perfil majoritari del participant és el d'una dona, d'entre 18 i 45 anys, cap de família monoparental en què recauen les funcions d'atenció i cura dels seus fills.

Taula 23: Participants a l'EFF per sexe

	Homes	Dones	Total
2014	6	14	20
2015	2	10	12
2016	0	8	8
2017	2	8	10
2018	12	15	27
2019	3	8	11
2020	5	5	10
2021	3	5	8
2022	No s'ha realitzat el programa		
2023	2	3	5
2024	3	9	12

Font: SIS (2024)

3.3.6. Creixem junts

Aquest servei està orientat al treball d'habilitats i competències parentals dels progenitors amb les funcions tutelars suspeses i que comptin amb mesures de separació temporal del menor.

És un espai, definit des de la parentalitat positiva, d'observació i treball del vincle, de la relació pares-fills/es i de les habilitats i/o capacitats parentals, a fi de planificar i dur a terme una intervenció intensiva capacitadora dels progenitors, que afavoreixi una millora de l'atenció de les necessitats bàsiques dels fills/es.

L'any 2024 el servei ha atès 5 persones, de les quals un 80% han estat homes i un 20% homes. Un 40% de les persones ateses són menors d'edat.

Taula 24: Adults i Infants beneficiaris del servei Creixem Junts (2018-2024)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones beneficiaries	14	12	-	9	6	-	5
<i>Homes</i>	4	3	-	2	1	-	2
<i>Dones</i>	5	4	-	3	2	-	1
<i>Nens</i>	2	3	-	2	2	-	2
<i>Nenes</i>	3	2	-	2	1	-	0

Font: SIS (2024)

(1) No s'ha prestat el servei

3.3.7. Servei de prevenció de conductes addictives

El Servei comarcal de prevenció de conductes addictives té com a objectiu evitar, retardar o disminuir eventuais contactes dels infants i adolescents amb les drogues i altres conductes addictives, i/o reduir els problemes que se'n puguin derivar. El servei està adreçat a centres educatius, entitats juvenils, famílies i

professionals de la comarca. L'entitat que presta aquest servei és l'Associació Promoció i Desenvolupament Social (PDS).

Associats a aquest servei trobem el Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa (SMEASA) pel consum de drogues en espais públics. Aquest servei pretén aprofitar la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat de la Llei Orgànica 1/1992 per a realitzar una tasca educativa orientada cap al no consum o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. Aquest servei, que es presta als municipis de Figueres, Roses, L'Escala, Llançà i La Jonquera en col·laboració amb la Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra, ha realitzat 3 processos socioeducatius amb joves i les seves famílies durant l'any 2024.

Un altre servei en l'àmbit de la prevenció de les drogodependències és el Servei d'Orientació i Assessorament sobre Drogues (SOD), que s'adreça a pares, mares, joves i/o professionals que necessitin informació i/o orientació relacionada amb el tabac, l'alcohol, el cànnabis i d'altres drogues. Durant l'any 2024 no s'ha realitzat atencions en el marc d'aquest servei.

3.3.8. Motxilla Pedagògica

La Motxilla Pedagògica és un recurs que aglutina tota l'oferta educativa que les diferents àrees del Consell Comarcal ofereixen als centres educatius de la comarca. Les activitats de la Motxilla Pedagògica són accessibles mitjançant la pàgina web del Consell Comarcal i la sol·licitud per part dels centres es realitza telemàticament.

En el marc d'aquesta, durant el curs escolar 2023-2024 s'han ofert 46 activitats. D'aquestes activitats, 37 s'adrecen a alumnat de secundària i la resta (9) als centres d'educació primària. El nombre de tallers sol·licitats ha estat de 64, en els quals han participat 1.575 alumnes. Les activitats que s'ofereixen giren entorn els àmbits de l'educació ambiental, la interculturalitat i la cultura de la pau, la igualtat de gènere i la prevenció de la violència, l'educació per la salut, el consum de tòxics, l'abús de pantalles, els esports, el treball i la formació, la innovació i les noves tecnologies i la joventut.

4. Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc

Els Serveis d'Atenció a la Infància, l'Adolescència i les Famílies tenen com a finalitat promoure plans, programes i accions orientats a la millora social dels infants, els adolescents i les seves famílies, que contribueixin a la millora del seu benestar personal i social a la comarca de l'Alt Empordà, garantint la correcta atenció dels seus drets.

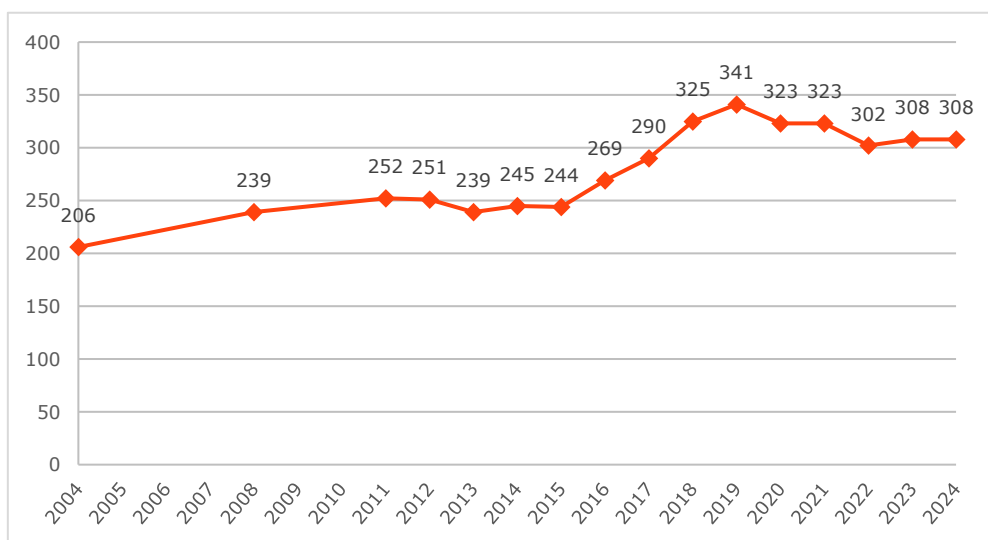
4.1. Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (SEAIA)

El SEAIA és un servei especialitzat format per un equip professional multidisciplinari que atén als infants i adolescents de la comarca i Figueres en situació de risc greu (contextos on manquen les condicions i els estímuls necessaris pel desenvolupament i socialització adequada i/o incideixen elements negatius que alteren i endarrereixen el desenvolupament maduratiu) o en situació de desemparament (situacions de vulneració greu i/o maltractament).

L'objectiu general del SEAIA com equip és donar resposta a situacions i necessitats d'infants i adolescents que requereixen, pel seu abordatge, una especialització tècnica sobre desprotecció i/o maltractament infantil. Les seves funcions són l'estudi i valoració dels infants en risc greu o en situació de desemparament, així com el seguiment i el tractament de les seves famílies.

L'any 2023 el SEAIA ha atès un total de 308 menors juntament amb les seves famílies, xifra que s'ha mantingut estable respecte l'any anterior. Les dades d'atenció han experimentat un creixement molt significatiu des de l'any 2015 com a conseqüència principalment de l'augment de casos d'intervenció prioritària o immediata, i l'augment de d'atencions a joves migrats sols menors d'edat que han arribat a la comarca.

Gràfic 18: Nombre de casos atesos pel SEAIA (2004-2024)

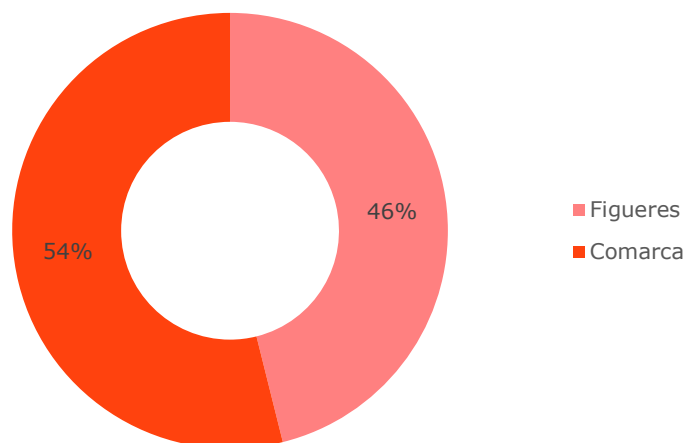


Font: SEAIA Alt Empordà (2024)

Els canals de derivació al SEAIA han estat aquells marcats per la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i adolescència: el 53% dels casos treballats han estat derivats dels Serveis Bàsics d'Atenció Social de la comarca i el 49% dels casos provenen del Servei d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (SAIA). Per primer cop des de l'any 2018 s'ha registrat un canvi de tendència en els canals de derivació que han passat a provenir majoritàriament dels Serveis Bàsics d'Atenció Social de la comarca, en detriment del SAIA. L'any 2024, un 7% dels casos atesos pel SEAIA han estat casos d'atenció prioritària.

Pel que fa a la distribució de casos en el territori, 166 casos corresponen a l'Àrea Bàsica de Serveis Socials del Consell Comarcal i 142 a l'Àrea Bàsica de Figueres.

Gràfic 19: Casos atesos pel SEAIA segons Àrea Bàsica de Serveis Socials (2024)



Font: SEAIA Alt Empordà (2024)

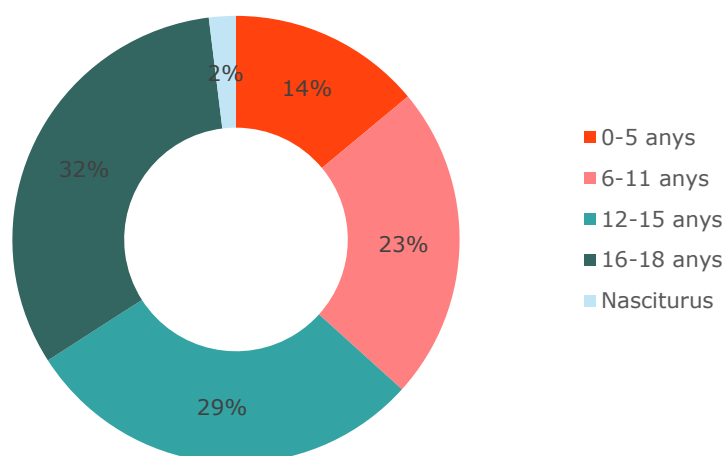
Taula 25: Principals indicadors de gestió del SEAIA (2004-2024)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total casos atesos	206	239	252	251	239	245	244	269	290	325	341	323	323	302	308	308
Casos oberts	45	48	58	48	52	61	60	66	55	72	85	71	57	73	56	65
Casos tancats	28	57	66	47	55	62	48	32	37	63	65	68	101	49	59	65
Casos oberts i tancats mateix any	1	6	9	17	9	14	20	7	5	5	1	9	7	18	19	11
Casos en intervenció anual	131	128	140	139	141	183	156	164	193	185	190	175	158	162	174	167

Font: SEAIA Alt Empordà (2024)

Pel que fa a la franja d'edat dels infants atesos, un 14% tenia entre 0 i 5 anys, un 23% entre 6 i 11 anys, un 29% entre 12 i 15 anys, un 32% entre 16 i 18 anys i un 2% eren majors d'edat.

Gràfic 20: Distribució dels casos atesos pel SEAIA per franges d'edat (2024)



Font: SEAIA Alt Empordà (2024)

Taula 26: Situació administrativa dels expedients a 31 desembre (2004-2024) (1)

Situació administrativa	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Casos sense mesura	117	76	74	88	90	94	95	89	128	118	128	184	200	187	128	127
Tuteles	59	100	111	97	94	89	101	107	121	140	147	137	121	112	179	180
Guardes	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	1	2	2	3	1	0

Font: SEAIA Alt Empordà (2024)

(1) Dades en què no es comptabilitzen els casos tancats al llarg de l'any

Taula 27: Mesures administratives acordades pel SEAIA a 31 desembre de 2024

Mesures	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Acolliment família extensa	31	39	25	39	43	46	56	57	63	27	48	47	48	59
Acolliment família aliena	8	9	4	9	12	18	16	16	15	11	13	13	17	14
Acolliment familiar permanent (extensa i/o aliena)	8	10	15	20	21	18	24	30	33	33	24	23	43	50
Acolliment en centre públic o concertat	48	38	33	33	33	29	35	38	36	35	40	53	51	64
Acolliment preadoptiu	9	9	5	3	5	7	9	12	10	9	8	3	6	8
Mesura transició vida adulta	0	1	2	0	1	3	2	10	23	22	12	7	11	32

Font: SEAIA Alt Empordà (2024)

4.2. Centre Residencial d'Acció Educativa (CRAE)

El CRAE l'Albera és un servei especialitzat ubicat a Figueres que consta de 16 places residencials per a infants i adolescents d'entre 2 i 18 anys tutelats per la Generalitat, del qual el Consell Comarcal n'és el titular amb la gestió externa de Suara Cooperativa.

Al llarg de l'any 2024 les places del CRAE han tingut una taxa d'ocupació del 95%. S'han atès un total de 21 infants, 12 dels quals de la comarca de l'Alt Empordà. L'any 2024 el CRAE ha acollit 3 menors migrats no acompanyats.

Pel que fa a les edats dels menors, en un 81% dels casos eren majors de 12 anys. Per sexes, un 67% eren nens i un 33% nenes.

Taula 28: Evolució dels indicadors bàsics del CRAE l'Albera (2012-2024)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Taxa d'ocupació de places	100%	98%	98%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	88%	97%		
Nombre menors atesos	21	22	21	24	19	22	23	30	21	20	20	24	21	
Sexe	Homes	70%	73%	57%	54%	50%	65%	61%	40%	52%	45%	60%	71%	67%
	Dones	30%	27%	43%	46%	50%	36%	39%	60%	42%	55%	40%	29%	33%
Edat	< 12 anys	43%	37%	24%	29%	19%	16%	13%	17%	0%	10%	15%	17%	19%
	> 12 anys	57%	63%	76%	71%	81%	84%	77%	83%	100%	80%	85%	83%	81%
Menors procedents Alt Empordà	15	15	13	16	12	13	13	26	15	16	14	16	12	
Menors migrats no acompanyats	-	-	-	-	-	4	8	6	8	6	8	5	3	

Font: Memòria CRAE l'Albera (2023)

4.3. Taula d'Infància, adolescència i famílies de l'Alt Empordà

a Taula d'Infància, Adolescència i Famílies de l'Alt Empordà (TIAF Alt Empordà) és un òrgan col·legiat de participació d'abast comarcal que té la finalitat de coordinar, impulsar i promoure les polítiques d'infància a l'Alt Empordà. La secretaria tècnica d'aquest espai està integrada per professionals de la Fundació Salut Empordà i l'àrea de Benestar del Consell Comarcal.

Més específicament, els objectius de la TIAF Alt Empordà són, generar coneixement sobre l'àmbit d'intervenció de les polítiques d'infància i adolescència a la comarca que faciliti el desenvolupament de millors polítiques, programes i accions, promoure el desplegament de polítiques d'infància i adolescència a la comarca orientades a la prevenció, atenció, protecció i la participació de la infància, facilitar un espai d'interrelació i coneixement mutu entre els diferents agents participants a la Taula d'Infància i Adolescència de l'Alt Empordà, i promoure un espai de formació i capaciació en l'àmbit polític i tècnic en matèria d'infància i adolescència.

Actualment la Taula està organitzada en 3 comissions de treball:

- Comissió de de protocols d'atenció
- Comissió de prevenció d'embarassos de risc
- Comissió de prevenció de conductes adictives i promoció de bons usos de pantalla

5. Serveis d'Atenció a les Famílies i Envel·liment

Els serveis d'Atenció a les Famílies i Envel·liment tenen com a finalitat acompanyar les persones i les seves famílies en els canvis que es produeixen al llarg del seu cicle vital, parant especial atenció a les situacions de trencament vital (pèrdua d'autonomia, dificultats de salut cronificades, situacions de pèrdua o dol, etc.) que poden generar patiment i/o malestar.

L'objectiu principal d'aquests serveis és el de facilitar l'autonomia de les persones ateses el màxim temps possible, mitjançant el desenvolupament coordinat d'actuacions comunitàries i/o de promoció de condicions de vida saludables adreçades a aquestes i les seves famílies.

5.1. Servei de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència

El Servei de Promoció de l'Autonomia i Atenció a la Dependència està adreçat a cobrir les necessitats de les persones dependents i complir els requisits fixats per la Llei de Dependència (LAPAD)⁷.

La sol·licitud de la Llei de la Dependència és la porta d'accés als recursos especialitzats previstos a la Cartera de Serveis Socials. Totes les persones interessades en rebre un recurs contemplat a la Llei han de presentar una sol·licitud, s'ha de valorar el seu grau de dependència i han de disposar d'un Programa Individual d'Atenció (PIA).

La comarca de l'Alt Empordà té un referent comunitari de la Llei de Dependència que cobreix els territoris de l'Alt Empordà, Figueres ciutat i Baix Empordà (exceptuant els municipis de Sant Feliu de Guíxols i de Palafrugell). La seva tasca és supervisar el conjunt dels plans de treball vinculats a les sol·licituds de dependència que fan els Serveis Bàsics d'Atenció Social en el territori i fer el corresponent enllaç amb els serveis territorials de departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2024 a l'Alt Empordà hi ha 3.465 PIA actius vinculats a la Llei de Dependència. La taxa de persones majors de 65 anys residents a la comarca amb PIA actiu és de l'12,1%.

L'any 2024 s'han registrat 394 sol·licituds de valoració de dependència, xifra que ha augmentat un 9% respecte l'any anterior.

⁷ Llei 39/2006 de promoció de l'Autonomia personal i l'Atenció a les persones en situació de dependència

Taula 29: PIA actius, sol·licituds tramitades, valoracions amb dret a PIA, PIA realitzats, i PIA revisats a la comarca (2008-2024)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PIA actius	-	-	-	-	-	-	1.804	1.730	2.518	2.668	2.688	2.995	2.857	3.130	3.465
% Homes	-	-	-	-	-	-	35%	34%	38%	37%	37%	37%	nd	36%	38%
% Dones	-	-	-	-	-	-	65%	66%	62%	63%	63%	63%	nd	64%	62%
%Grau 1	-	-	-	-	-	-	37%	23%	40%	31%	34%	32%	32%	40%	35%
%Grau 2	-	-	-	-	-	-	41%	44%	40%	43%	41%	43%	42%	40%	42%
% Grau 3	-	-	-	-	-	-	23%	32%	20%	26%	25%	26%	27%	20%	24%
Taxa +65 amb PIA actiu	-	-	-	-	-	-	10,0	9,5	9,8	10,3	10,2	11,0	10,3%	11,2%	12,1%
Sol·licituds tramitades (1)	800	513	340	199	156	183	200	202	218	233	188	262	325	361	394
Valoracions amb dret PIA (2)	470	877	533	240	209	450	439	748	361	287	nd	481	751	762	786
PIA realitzats (3)	393	633	767	323	213	364	442	785	597	603	218	482	536	647	731
Revisions Grau dependència	-	212	162	72	85	117	64	112	113	121	110	177	157	148	132

Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

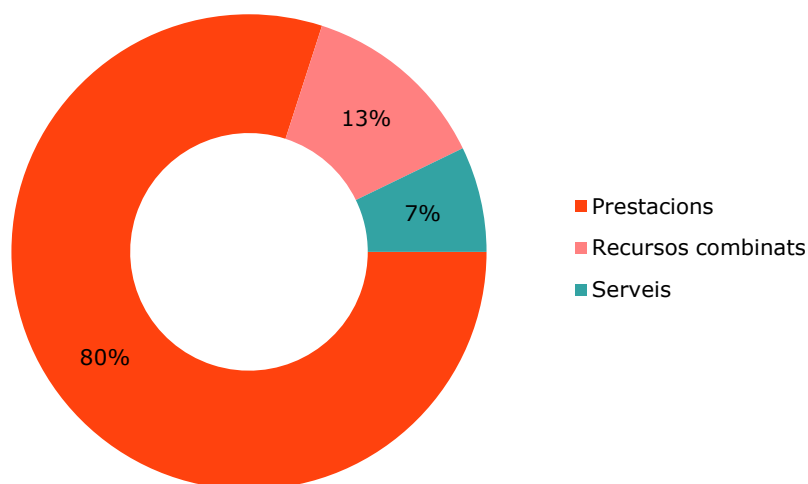
(1) Noves sol·licituds de la Llei de dependència

(2) Les valoracions amb dret a PIA inclouen la valoració de les noves sol·licituds i les valoracions de revisió de grau

(3) Inclou els PIA realitzats a partir de noves sol·licituds i els PIA modificats a partir de canvis de grau

És interessant destacar el fet que l'any 2024, del conjunt de recursos vinculats als PIA un 80% són prestacions, un 13% recursos combinats que inclouen alguna prestació econòmica i algun servei i un 7% son serveis.

Gràfic 21: Recursos tramitats a partir dels PIA segons tipus (2024)



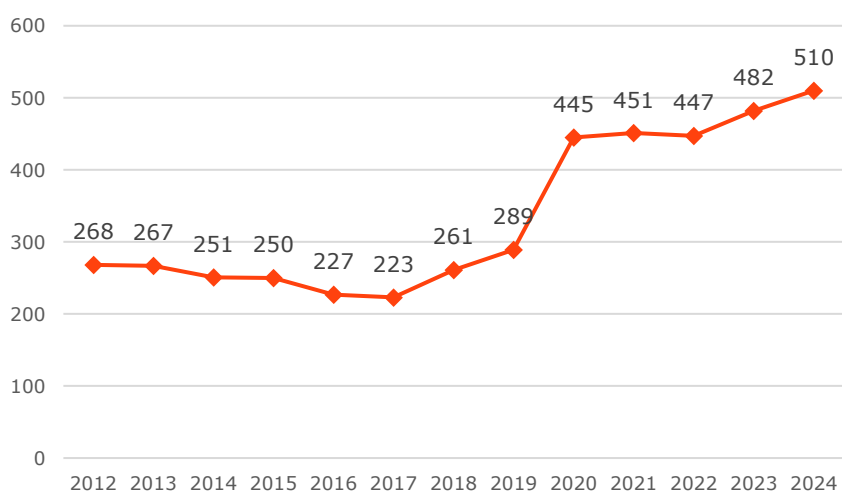
Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

5.2. Servei d'atenció psicològica a famílies: cicle vital, cronicitat i envelliment

El Servei d'atenció psicològica a famílies atén persones i famílies al llarg del seu cicle vital, oferint orientació i acompanyament integral per millorar el benestar personal, familiar i social, així com donar suport a les cures al llarg del cicle vital.

L'any 2024, el servei ha atès 510 famílies al conjunt de la comarca, el que representa un 5% més respecte l'any anterior. Com en els darrers anys, es constata com les atencions s'adrecen majoritàriament a situacions de pèrdua d'autonomia i/o malaltia crònica que requereixen una atenció complexa al llarg del temps i generen situacions de dependència, limitacions en la qualitat de vida, que tenen importants efectes psicològics, socials i econòmics en les famílies. Per altra banda, també s'atenen situacions de dificultat relacionals en l'àmbit familiar i de capacitació en habilitats de criança i cura.

Gràfic 22: Famílies ateses pel Servei d'atenció psicològica a famílies (2012-2024)



Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

5.3. Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència

Els grups de suport tenen com a principal objectiu millorar la qualitat de vida de les persones afectades de dependència i els seus familiars. Aquests esdevenen espais de relació, formació i intercanvi d'experiències entre persones amb situacions i necessitats similars. L'any 2024 s'han realitzat 5 grups de suport en format presencial que han comptat amb la participació de 43 persones. Un 74% de les persones participants han estat dones.

Les professionals de l'equip de Suport a les famílies i envelliment dinamitzen 2 grups d'ajuda mútua en format telemàtic en que hi participen antics participants de grups de suport a familiars cuidadors. Aquests grups funcionen com a xarxa informal de suport mutu.

Taula 30: Nombre de grups de suport a persones cuidadores i participants (2008-2024)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones	55	87	41	72	79	63	79	99	52	38	0	19	8	51	43
Grups de suport	5	8	3	7	7	8	8	10	5	4	0	1	1	6	5

Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

5.4. Servei de Banc de productes de suport i teràpia ocupacional

El servei de Banc de productes de suport i teràpia ocupacional té la finalitat de millorar l'autonomia, la cura i l'accessibilitat de les persones en el seu domicili i de prevenir situacions futures provocades per la pèrdua d'autonomia personal o envelliment. El servei compta amb una professional que realitza una valoració de les necessitats de la persona, les activitats i l'entorn per ajudar a planificar i facilitar l'accés als productes de suport, així com adaptar, si és necessari, l'entorn físic del domicili. El servei també assessora a les persones cuidadores familiars i/o professionals perquè tinguin cura de la pròpia salut i s'entrenin en l'ús dels productes de suport. Aquest servei està gestionat per MIFAS.

L'any 2024 el servei ha atès 148 persones, de les quals un 62% han estat dones i un 38% homes.

El Programa compta amb un banc de productes de suport que facilita un conjunt d'aparells i equips ortopèdics que permeten a la persona disposar d'un major grau d'autonomia per realitzar les activitats bàsiques, instrumentals i avançades de la vida diària, i que permeten aconseguir la seva integració i participació en l'entorn en què viu. Aquest servei, que l'any 2024 ha comptat amb 781 aparells, complementa l'atenció a les persones amb dependència en els seus domicilis.

Taula 31: Persones ateses pel servei i aparells disponibles 2004-2023

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones usuàries	122	166	205	161	235	221	166	104	198	190	147	122	168	148
% Homes	29%	29%	37%	38%	32%	38%	38%	37%	42%	46%	41%	45%	50%	38%
% Dones	71%	71%	63%	62%	68%	62%	62%	63%	58%	54%	59%	55%	50%	62%
Aparells disponibles	nd	111	111	122	122	225	nd	377	512	542	583	634	758	781

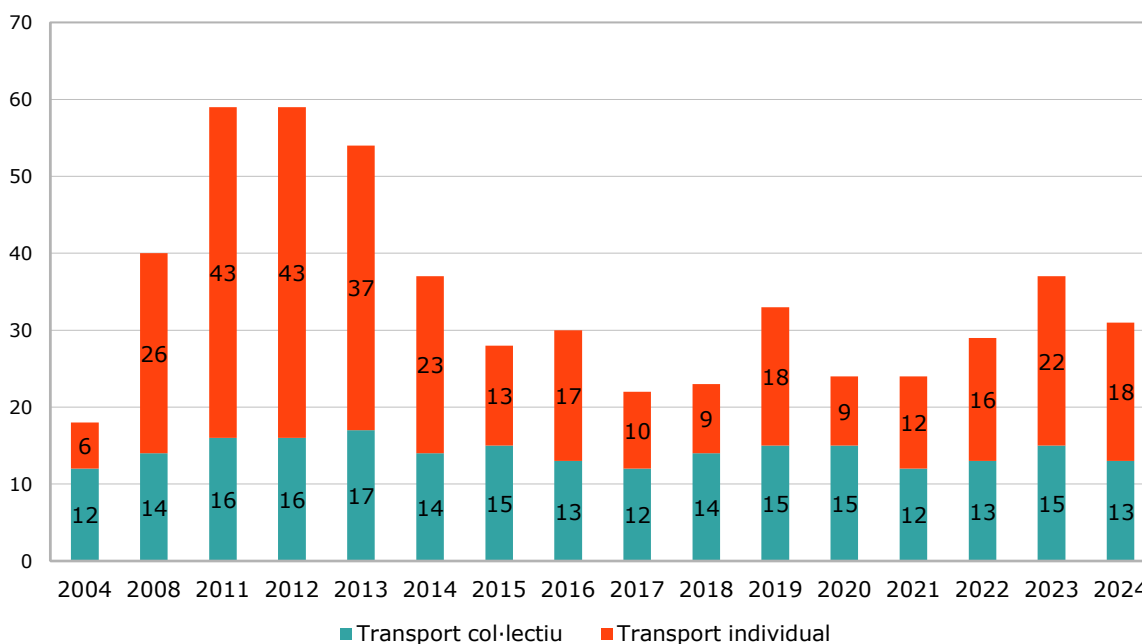
Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

5.5. Subvencions per al finançament de transport de les persones amb diversitat funcional, amb mobilitat i autonomia reduïdes

El Consell Comarcal compta amb una línia de subvencions destinada a donar suport al finançament del transport de les persones amb diversitat funcional i/o mobilitat i autonomia reduïdes.

L'any 2024 s'han subvencionat un total de 13 rutes de transport col·lectiu impulsades per entitats i ajuntaments de la comarca i 18 sol·licituds individuals. En total, s'han atès 119 persones a través d'aquesta línia d'ajuts.

Gràfic 23: Evolució de les rutes subvencionades pel servei de transport adaptat segons tipus (2004-2024)



Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

La major part de les persones usuàries del servei de transport adaptat tenen més del 65% de discapacitat. Pel que fa a la destinació dels usuaris que utilitzen el servei, es pot destacar que una part important assisteixen als Centres de Dia per a gent gran que hi ha a la comarca i als diferents serveis per a persones amb diversitat funcional de la Fundació Altem, ubicats a Figueres i al Far d'Empordà.

5.6. Pla d'atenció social i sanitària integrada de l'Alt Empordà (PAISS)

Davant la necessitat de promoure mecanismes eficaços de coordinació entre els Serveis de Salut i Socials a la comarca, l'any 2016 l'Institut Català de la Salut, de la Fundació Salut Empordà, de l'Àrea bàsica de Salut de Peralada "Albera Salut", la Xarxa de Salut Mental i Addiccions de l'Institut d'Assistència Sanitària, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i l'Ajuntament de Figueres, van signar l'Acord Institucional per a l'impuls del Protocol col·laboratiu del model d'atenció social i sanitària integrada a l'Alt Empordà.

Aquest marc de treball té com a principal objectiu la millorar de l'atenció sociosanitària a les persones des dels diferents àmbits d'atenció i incorporar l'atenció a noves necessitats identificades durant la posada en funcionament d'aquest.

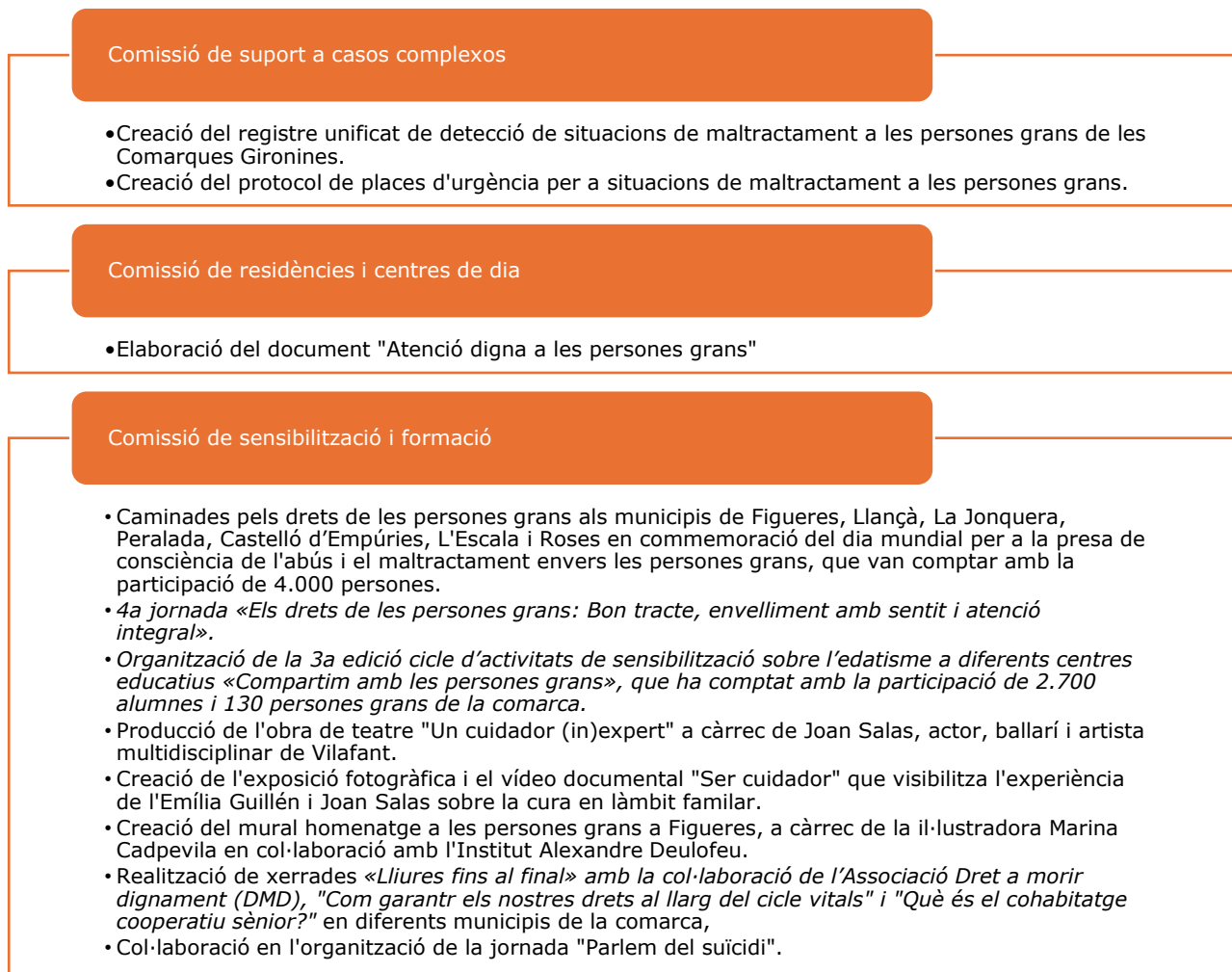
Des de la signatura del l'Acord Institucional s'han impulsat 3 grups de treball en els àmbits de la prevenció i atenció als maltractaments a les persones grans, l'atenció domiciliària, i la salut mental i addiccions. Durant l'any 2024 s'han desenvolupat les accions següents:

En l'àmbit de la prevenció i atenció als maltractaments a les persones grans, la Taula comarcal pels Drets de les persones grans integrada per una trentena d'agents del territori procedents de diferents àmbits: social, de salut, educatiu, policial, jurídic o associatiu, ha seguit funcionant com espai motor de l'activitat en aquest àmbit.

La Taula organitza la seva activitat a partir de 3 comissions de treball per tal d'abordar la problemàtica dels maltractaments a la gent gran des de diferents perspectives: la Comissió de Sensibilització i Formació, la

Comissió de Residències i Centres de Dia, centrada a reflexionar sobre l'atenció en aquests centres i elaborar propostes de millora, i la Comissió de suport a casos complexos de maltractaments a les persones grans, que assessora i acompanya els professionals que detecten i intervenen que per la seva complexitat requereixen d'una intervenció integrada. Aquesta darrera comissió va atendre 32 casos durant l'any 2024.

Figura 1. Principals accions realitzades per la Taula comarcal pels Drets de les persones grans (2024)



Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

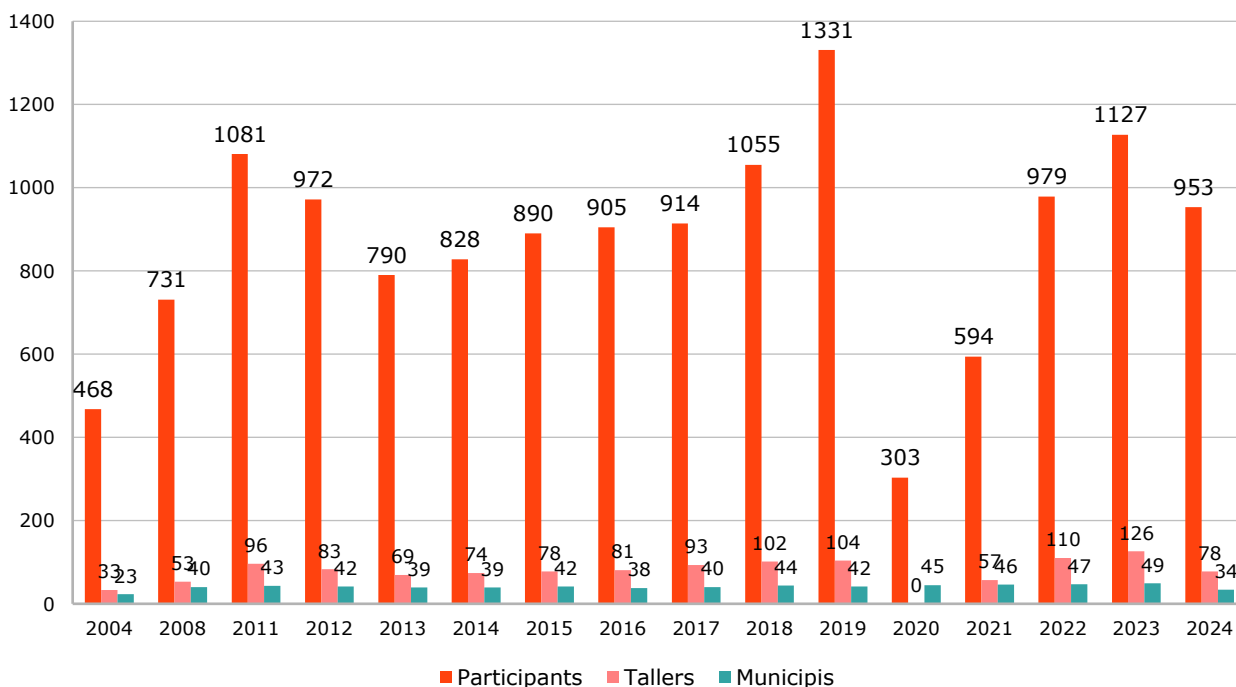
En l'àmbit de l'atenció domiciliària, durant l'any 2024 els agents participants en el grup de treball han continuat treballant en el desplegament i millora del circuit d'atenció a casos que presenten indicadors de complexitat i la metodologia d'intervenció integrada que s'havia definit prèviament. Aquest circuit contempla un anàlisi dels casos amb indicadors de complexitat cada quatre mesos entre les equips de les ABS i els serveis socials, i la creació de coordinacions entre serveis socials i ABS mitjançant la metodologia de la conferència de cas per a coordinar la intervenció en aquells casos de major complexitat. L'objectiu principal d'aquest circuit és el de facilitar la relació entre els serveis socials i sanitaris amb l'objectiu de millorar l'abordatge de les situacions d'atenció domiciliària, i el benestar de les persones afectades i les seves famílies.

5.7. Tallers de memòria

Els Tallers de memòria són un recurs per a fomentar la promoció de la salut i un envelliment actiu i satisfactori a partir de l'exercici físic i mental de la població major de 60 anys de la comarca. Des de la posada en funcionament d'aquest servei l'any 2003, s'ha produït un creixement anual força estable, tant pel que fa al nombre de participants, com en relació al volum de tallers organitzats i de municipis que sol·liciten aquesta activitat a l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarca.

L'any 2024, 953 persones han participat en 78 tallers que s'han organitzat en 34 municipis de la comarca. Un 83% dels participants han estat dones.

Gràfic 24: Tallers de memòria, persones participants i municipis (2004-2024)



Font: Serveis d'atenció a les famílies i envelliment (2024)

L'any 2020 es compten les persones participants en la Xarxa de tallers de memòria online.

Des de l'any 2024 no es comptabilitzen les dades dels tallers de gimnàstica atès que la seva organització ha estat assumida directament pel Consell Esportiu de l'Alt Empordà, amb el que es dur a terme un treball de col·laboració per a la realització de les dues activitats.

5.8. Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà

El Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà és un òrgan de participació i consulta en l'àmbit de les polítiques de gent gran i envelliment actiu adscrit orgànicament al Consell Comarcal. Aquest espai de treball es va constituir formalment l'any 2003, però des de l'any 2021 s'ha produït un procés de renovació de l'organisme per tal que els seu funcionament i activitats s'adeqüessin a les necessitats i a la diversitat de persones que estan envellint en el nostre entorn.

Durant l'any 2024 el Consell de la Gent Gran dut a terme les següents accions:

- Participació en el grup de treball "Bon tracte a les persones grans" de la vegueria de Girona.
- Elaboració del document amb propostes adreçades als ajuntaments per atendre l'impacte de l'emergència climàtica en les persones grans.
- Participació de diferents membres del Consell de la Gent Gran a la Taula comarcal pels Drets de les persones grans:
 - Participació activa en l'elaboració del document «Atenció digna a les persones grans» amb l'objectiu d'acompanyar el treball que realitzen els centres sociosanitaris.
 - Col·laboració amb la comissió de sensibilització i formació en la realització de diferents activitats promogudes, com el cicle de xerrades «Lliures fins al final» o sobre «Bon tracte i edatisme» a diferents municipis de la comarca, activitats a les escoles i instituts i les Caminades pels drets de les persones grans.

- Participació al Consell Nacional de la Gent Gran de Catalunya, que durant l'any 2024 ha centrat la seva activitat en el procés d'elaboració del «Pla estratègic per una societat longeva i vida plena». Aquesta ha de concloure en la signatura d'una Pacte nacional per la societat longeva, que reculli els compromisos en relació a l'atenció a la solitud no volguda, la creació d'entorns amigables a les persones grans, el model de cures i atenció a la dependència i la lluita contra l'edatisme i el maltractament a les persones grans.
- Participació en l'Associació intercomarcal de Consells de la Gent Gran de la Vegueria de Girona.

6. Serveis d'Inclusió i Igualtat

El Servei d'Inclusió i Igualtat té com a finalitat promoure plans, programes i accions orientats a reforçar la inclusió social, la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, l'acollida de persones migrades i el treball comunitari per garantir els drets socials a la ciutadania de la comarca de l'Alt Empordà. L'acció de l'equip d'Inclusió i Igualtat es concreta en el desplegament de serveis d'atenció a persones, el disseny i implementació de projectes d'acció comunitària en àmbits específics d'intervenció, la dinamització d'espais de treball en xarxa amb diferents agents de la comarca en els àmbits d'intervenció de l'equip i l'execució i seguiment dels plans estratègics de l'àrea de Benestar.

6.1. L'atenció a les persones

6.1.1 Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)

El SIAD és un servei que té com a missió promoure els drets de les dones i oferir informació, orientació i assessorament en tots els aspectes relacionats amb la vida de les dones, alhora impulsa accions de promoció de drets de les dones i detecció, primera atenció i acompanyament en l'abordatge de les violències masclistes des d'una perspectiva interseccional.

El SIAD ofereix atenció, assessorament jurídic i psicològic especialitzat amb perspectiva de gènere a les dones que ho sol·liciten.

Els principals objectius del SIAD son: 1) contribuir a l'apoderament de les dones i la transformació social des de la promoció dels drets de les dones i la igualtat de gènere; 2) donar suport a les entitats de dones i feministes de la comarca; 3) prevenir, acompanyar en la detecció, la identificació i l'atenció a les dones en situacions de violència masclista; 4) garantir el suport als equips de serveis socials bàsics en situacions d'urgència masclista, i 5) promoure el treball en xarxa amb tots els professionals dels diferents recursos i entitats que treballen per a la prevenció, detecció, atenció i reparació de les violències masclistes a la comarca.

En el decurs de l'any 2024 l'equip SIAD comarcal ha incorporat noves figures professionals de tècniques d'igualtat, jurista i psicòlegs que han reforçat el conjunt de les línies d'intervenció previstes.

L'any 2024 el SIAD ha atès 392 dones. D'aquestes, 280 han estat ateses pel servei d'atenció psicològica i 65 pel servei d'assessorament legal en violència de gènere. Un 22% de les dones ateses ho han estat per una situació d'urgència per violència masclista.

Gràfic 32: Síntesi d'indicadors d'atenció de SIAD (2008-2024) (1)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dones ateses pel SIAD	179	227	443	241	361	219	227	206	271	235	317	410	372	314	392
Dones ateses per l'assessorament legal violència de gènere	45	24	27	18	13	11	8	14	17	37	31	62	74	68	65
Dones ateses pel SAP (2)	55	102	111	81	82	89	89	72	66	76	125	108	120	143	280
Dones ateses pel SARI (3)	62	101	124	73	90	56	81	60	94	122	126	130	156	78	88
Dones derivades al SIE (4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44
ATENPRO gestionats	31	nd	34	27	27	32	36	23	56	58	52	58	80	74	76
Professionals formats	-	-	20	-	4	27	102	-	-	-	21	21	25	25	nd

Font: SIAD (2024)

(1) Per al període 2020-2023 la taula inclou dades del SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

(2) Servei d'Atenció Psicològica

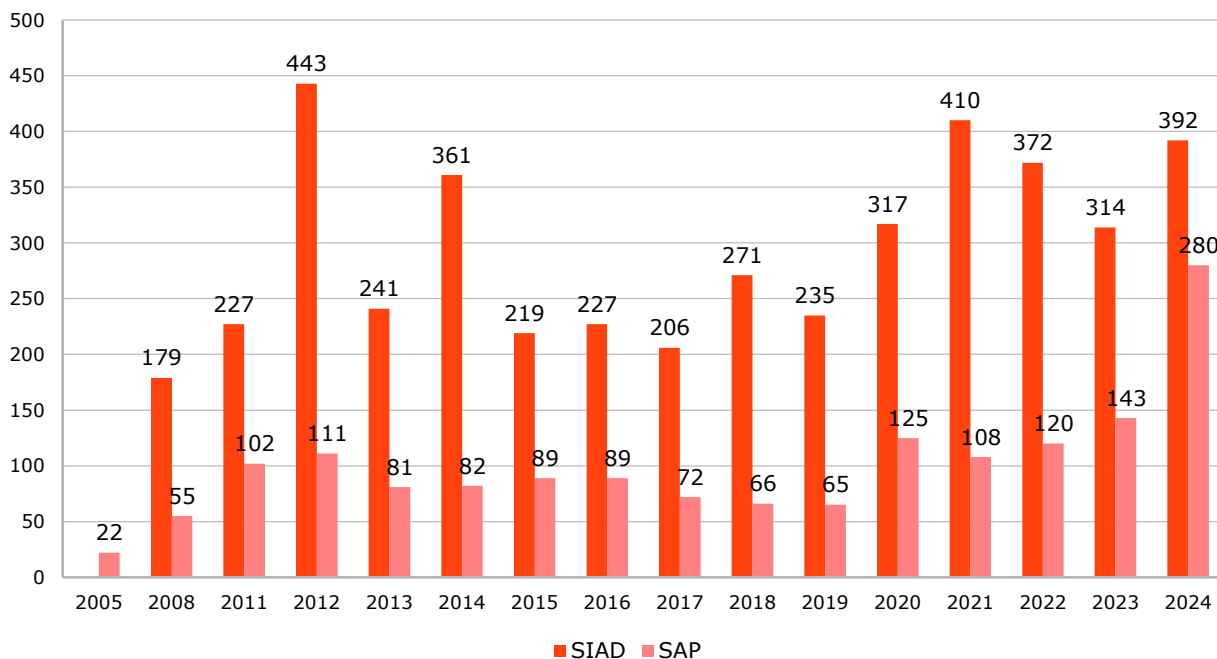
(3) Servei d'atenció i resposta integral

Servei d'atenció psicològica (SAP)

El SAP està adreçat a dones que viuen o han viscut situacions de violència masclista, amb l'objectiu d'orientar, donar suport i tractament psicològic per a la recuperació de la dona i dels seus fills/es que pateixen o han patit situacions de maltractament físic i/o psicològic en l'àmbit familiar.

Pel que fa al nombre de casos atesos, l'any 2024 han estat un total de 280. El nombre de persones ateses pràcticament s'ha doblat com a conseqüència del reforç de l'equip d'atenció psicològica del SIAD amb professionals el que ha permès millorar la capacitat d'intervenció en situacions de violència masclista.

Gràfic 25: Nombre de dones ateses pel SIAD i el SAP (2005-2024) (1)



Font: SIAD (2024)

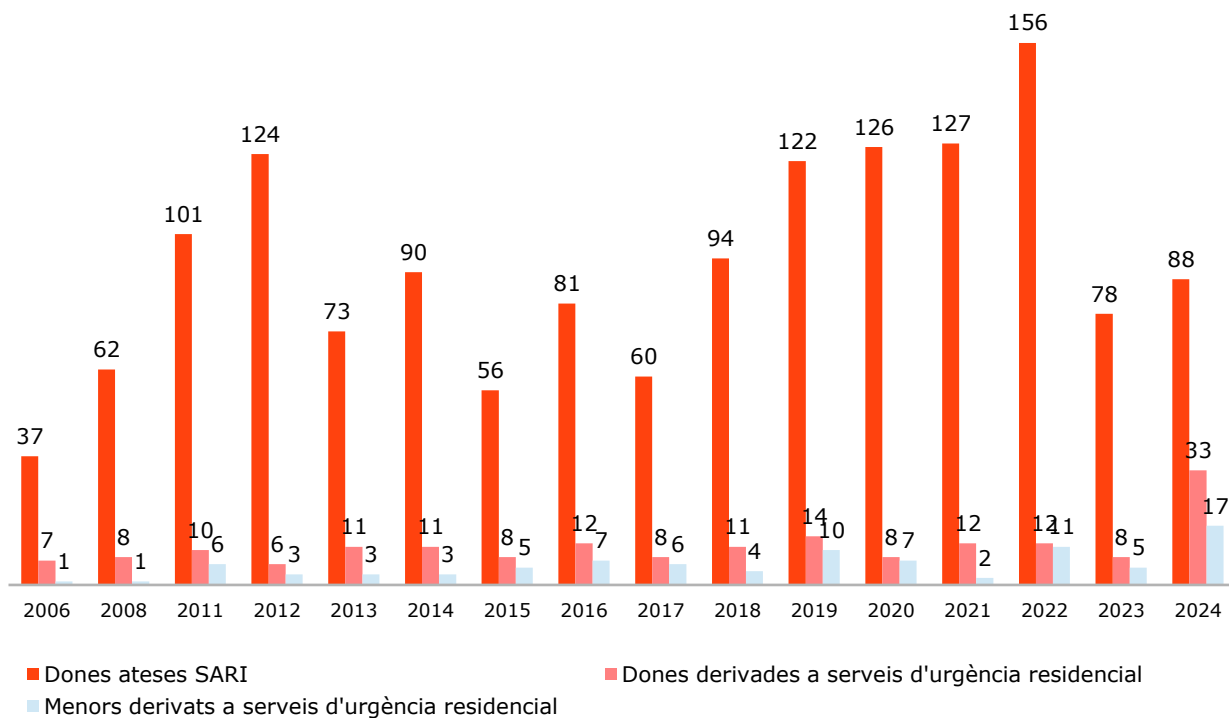
(1) Per al període 2020-2023 s'inclouen dades del SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

Servei d'atenció i resposta integral (SARI)

El SARI per a dones i els seus fills/es té com a finalitat oferir una resposta immediata, fora dels horaris d'atenció al públic, en situacions de violència masclista.

El SARI ha atès un total de 88 dones durant l'any 2024. D'aquestes, 33 dones han estat acollides en un recurs residencial d'urgència. Aquesta dada s'ha quadruplicat respecte l'any anterior.

Gràfic 26: Nombre de dones i fills/es ateses pel SRU, establiments d'urgència i derivacions a casa d'acollida (2006-2023)



Font: SIAD (2024)

Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO)

L'ATENPRO és un recurs que ofereix a les víctimes de violència de gènere, que disposen d'una ordre de protecció, una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida front les situacions de risc que els puguin passar, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

L'any 2024 s'han gestionat 76 ATENPRO, xifra que s'ha mantingut estable respecte l'any anterior. D'aquests ATENPRO gestionats, un 34% dels casos han estat donats d'alta l'any 2024 i el 66% restant eren casos d'usuàries del recurs que estaven en seguiment des d'anys anteriors.

6.1.2. Servei d'atenció integral LGTBI

En el marc del desplegament de la Llei 11/2014 del 10 d'octubre per a garantir el dret de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar la LGBTIfòbia, l'any 2017 el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i la Direcció General d'Igualtat del Departament de Drets Socials van signar l'acord per a l'obertura del SAI-LGBTI de l'Alt Empordà.

El SAI-LGBTI ofereix un espai d'informació, suport i acompanyament a persones LGTBI i al seu entorn proper per situacions derivades de la seva orientació sexual, identitat i expressió de gènere (acceptació pròpia, acompanyament emocional durant el trànsit, relacions familiars). El servei està gestionat per l'Equip d'Inclusió i Igualtat l'àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i atén a tots els municipis de la comarca excepte Figueres, que compta amb un SAI-LGBTI propi.

L'any 2024, el SAI-LGBTI va atendre 11 persones.

Taula 33: Persones ateses pel SAI-LGTBI Alt Empordà segons demanda (2018-2024)

Demanda	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones ateses	12	13	6	18	16	11	11
<i>Tramitació Targeta Sanitària</i>	4	4	3	7	5	2	2
<i>Atenció psicològica</i>	4	5	3	10	0	1	9
<i>Informació general</i>	4	4	3	2	10	6	0
<i>Assessorament jurídic</i>	-	-	-	-	1	2	2

Font: SAI-LGTBI Alt Empordà (2024)

6.1.3. Servei d'acollida a persones migrades

El Servei d'Acollida a persones migrades té com a finalitat promoure la convivència i la cohesió social a la comarca, atenent i responent a les demandes i necessitats socials que planteja una societat diversa com la de l'Alt Empordà. Els i les professionals del Servei d'Acollida gestionen diversos serveis: l'acollida a persones nouvingudes; l'assessorament legal en matèria d'estrangera (OIAE); l'assessorament a estrangers (SAE); el servei de suport tècnic especialitzat a professionals; el servei de mediació i també participen en accions de sensibilització i formació.

Les dades relatives a l'activitat dels diversos serveis corresponents a l'any 2024 mostren com s'han atès un total de 1.094 persones, de les quals un 53% han estat homes i el 47% restant dones. Per serveis específics, un 87% han estat ateses pel SAE, un 5% han participat en algun dels cursos d'acollida organitzats, un 4% per l'OIAE, i un 4% pel Servei de mediació.

Pel que fa a l'assessorament a persones estrangeres, s'han atès 956 persones de les quals un 55% han estat homes i un 45% dones. Pel que fa a la tipologia d'atencions, en un 38% dels casos estaven relacionades amb la gestió i tramitació d'informes d'estrangeria, un 33% amb informació i orientació cap a serveis específics, un 6% amb casos d'asil, un 3% amb tràmits relacionats amb l'accés a la nacionalitat espanyola i un 2% amb casos relacionats amb el règim comunitari.

En relació als informes d'estrangeria, l'any 2024 s'han emès 145 propostes d'Informe de valoració del grau d'integració social per a l'arrelament social (INFO2), i 6 propostes d'Informe de valoració de l'esforç d'integració per a la renovació de les residències temporals (INFO3).

Taula 34: Propostes d'Informe d'estrangeria emesos (2014-2024)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Informes d'estrangeria	91	97	96	102	120	121	115	210	252	266	145
<i>Informe d'arrelament (INFO2)</i>	67	79	85	94	99	100	94	188	246	260	139
<i>Informe d'integració (INFO3)</i>	24	18	11	8	21	21	21	22	6	6	6

Font: Equip d'Inclusió i Igualtat (2024)

L'OIAE ha atès 40 persones durant tot l'any 2024, de les quals un 65% eren homes i el 35% dones. Pel que fa a la tipologia de demandes, un 67% tenien a veure amb casos d'autorització de residència temporal per raons humanitàries i un 33% amb problemàtiques específiques de joves migrats sols o ex tutelats⁸.

⁸ Durant l'any 2024 el servei de l'OIAE només ha estat actiu els mesos de novembre i desembre com a conseqüència de la parada del servei per raons administratives.

Pel que fa al Servei de mediació l'any 2024, cal indicar que s'han realitzat 75 mediacions corresponents a 48 persones, de les quals el 62% han estat amb dones i el 38% homes. Majoritàriament, els serveis i professionals que han sol·licitat aquestes mediacions han estat els Serveis Bàsics d'Atenció Social, en un 77% dels casos⁹.

L'any 2024 el Servei d'Acollida ha col·laborat en l'organització de 3 cursos de primera acollida en diferents municipis de la comarca: Roses, Castelló d'Empúries i La Jonquera. Aquests han estat gestionat per la Fundació Gentis. En els cursos, que constaven dels 3 mòduls d'acollida (A, B i C), hi han participat 50 persones¹⁰.

Dispositiu d'acollida a persones temporeres de la campanya de la poma

La posada en marxa d'un dispositiu de prevenció de la COVID-19 per a la campanya de temporers de la poma i verema a l'Alt Empordà va néixer l'any 2020 de la necessitat de controlar la situació epidemiològica generada pel virus als municipis on hi havia una major concentració de treballadors/es vinculats a aquesta activitat agrària.

Un cop superada la necessitat de control epidemiològic, l'any 2024 la finalitat del dispositiu ha estat la de facilitar una millor atenció social a les persones temporeres que arriben a Sant Pere Pescador per a treballar en la campanya agrària de la recollida de la poma amb objectiu d'atendre les seves necessitats bàsiques i millorar l'orientació cap als recursos existents al territori. El dispositiu ha estat en funcionament entre els dies 19 d'agost de juliol i el 20 de setembre.

El dispositiu estava integrat pels següents recursos:

- Dispositiu de dutxes i bugaderia al Centre Cívic, gestionat per l'ONG Amb Les Teves Mans: S'han registrat una total de 105 persones usuàries.
- Cens setmanal de persones en situació de sensellarisme. S'han identificat 6 zones on pernocten persones al ras i 5 zones amb edificis ocupats, sobreocupats o en situació d'infrahabitatge. El mapa del cens es pot consultar a la següent adreça online.

⁹ Durant el període juny-desembre el servei s'ha prestat per manca de professionals.

¹⁰ Per poder obtenir el certificat, tal com estableix el Reglament d'Acollida de la Generalitat de Catalunya, cal acreditar la participació en tres mòduls de formació: un mòdul (A) per aprendre català i castellà, amb un mínim de 90 hores de formació en cadascuna de les dues llengües oficials; un mòdul (B) sobre coneixements laborals, amb una durada mínima de 15 hores; i un tercer mòdul (C) sobre coneixement de la societat catalana i del seu marc jurídic, amb un mínim de 15 hores.

Taula 35: Persones ateses pel Servei d'Acollida (2004-2024)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Persones ateses Serveis d'acollida (1)	-	-	-	-	1.109	981	497	-	852	1.143	1.112	1.223	1.435	1.606	1.257	1.094
% Homes atesos	-	-	-	-	47%	45%	50,5	-	46%	43%	47%	50%	51%	50%	48%	53%
% Dones ateses	-	-	-	-	53%	55%	49,5	-	54%	57%	53%	50%	49%	50%	52%	47%
Assessorament legal-OIAE (2)	-	308	422	377	347	240	117	153	101	122	130	62	148	212	160	40
Assessorament a estrangers-SAE(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	518	650	683	857	994	1021	845	956
Mediacions (2)	254	480 + (3061 salut)	517	486	644	283 (3)	354	336	150	171	154	289	170	240	155	48
Mòduls d'acollida	-	-	-	-	-	-	106	48	83	200	145	15	123	133	97	50
Servei consultoria i suport tècnic	-	-	132	391	309	201	151	96	46	66	67	96	118	70	36	0
Col·laboracions	-	-	-	90	37	12	10	-	-	4	-	7	-	-	-	-
Suport a Entitats	-	60	76	51	53	46	5	7	6	1	2	16	6	5	2	0

Font: Equip d'Inclusió i Igualtat (2024)

(1) Des de l'any 2017 es registren les persones ateses per l'OIAE, el Servei de Mediació, el SAE i el mòduls d'acollida.

(2) Per al període 2004-2016 es recull el nombre d'atencions per servei. A partir de l'any 2017 es recullen les persones ateses.

(3) No hi ha comptabilitzades les intervencions fetes al municipi de Roses.

6.2. L'atenció i acció comunitària

L'equip d'Inclusió i Igualtat transversalitzava la mirada comunitària en els diferents àmbits d'intervenció de l'equip amb l'objectiu de promoure programes i projectes comunitaris que permetin millorar l'empoderament i capacitat de la població, treballant en xarxa amb els agents públics i privats de la comarca, per millorar les condicions de vida de les persones en situació més vulnerable.

L'acció comunitària és un principi de treball de l'equip d'Inclusió i Igualtat que facilita l'atenció i accés de la població dels recursos i serveis, i alhora permet desplegar processos d'empoderament col·lectiu.

D'acord amb els objectius estratègics i accions previstos en el Pla per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà, l'any 2024 s'han desplegat els programes i accions següents.

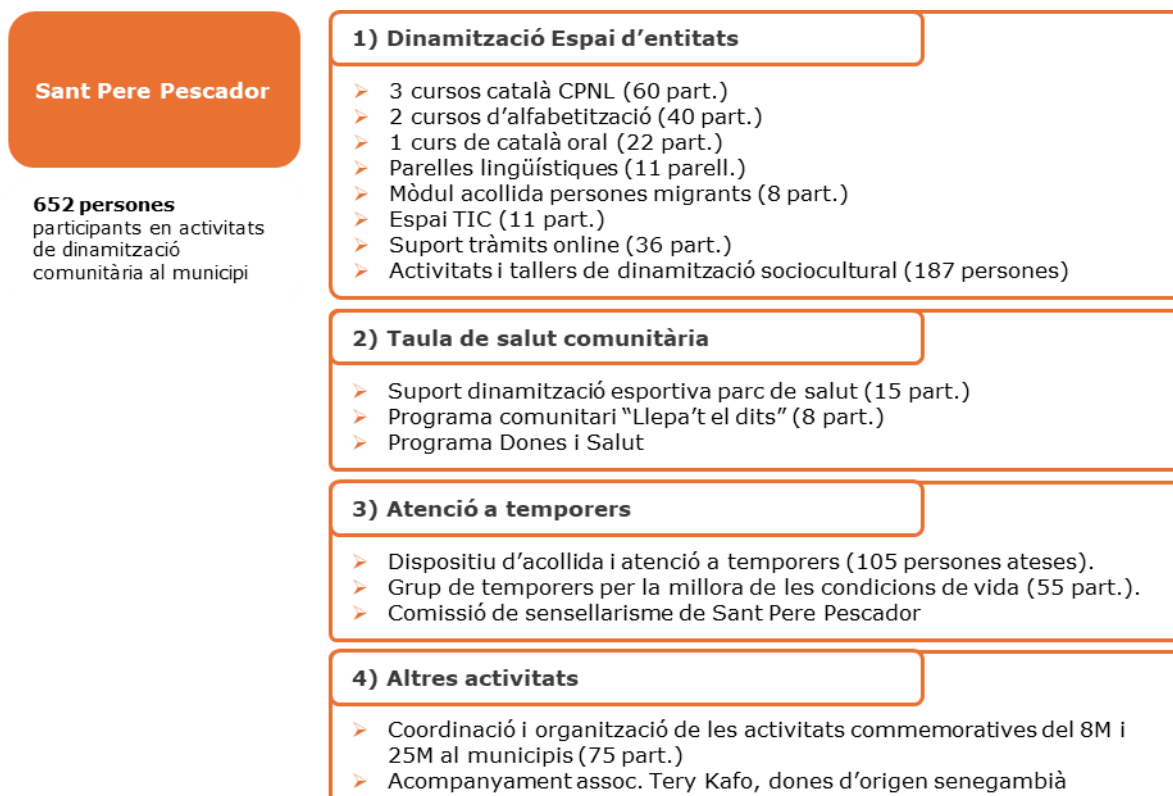
6.2.1. Programa d'Acció Comunitària als municipis Sant Pere Pescador, Roses i Castelló d'Empúries

Durant l'any 2024 l'Equip d'Inclusió i Igualtat ha seguit comptant amb 2 perfils professionals d'acció comunitària que despleguen la seva intervenció en els municipis de Roses i Sant Pere Pescador amb el suport econòmic dels respectius ajuntaments. A Castelló d'Empúries l'equip d'Inclusió i Igualtat desenvolupa projectes específics d'acció comunitària en coordinació amb l'Ajuntament.

L'objectiu d'aquest equip de treball és promoure accions i projectes comunitaris als municipis d'intervenció amb l'objectiu de millorar l'empoderament i capacitat de la població, treballant en xarxa amb els agents públics i privats del municipi, per millorar les condicions de vida de les persones en situació més vulnerable. Aquests projectes es pensen i promouen de forma participada, en espais de treball comunitaris, des de la perspectiva de gènere i intercultural.

L'any 2024, l'equip d'acció comunitària ha participat i/o impulsat les següents accions:

Figura 2: Síntesis d'accions del Programa d'Acció Comunitària als municipis de Sant Pere Pescador, Roses i Castelló d'Empúries (2024)



Roses

627 persones
participants en activitats
de dinamització
comunitària al municipi

1) Dinamització comunitària Sant Margarida

- Acompanyament Assoc veïnal de Santa Margarida (12 part. grup motor; 45 persones associades a l'entitat)
- Constitució i acte de presentació de l'Associació veïnal (250 part.)

2) Espai de suport i formació dones migrades

- Acollida i dinamització, conjuntament amb l'Assoc. Amunt i Crit, del grup de dones (25 part.)
- Curs de català oral (20 part.)

3) Xarxa de dones cuidadores de la llar

- Dinamització del grup online i acompanyament a necessitats individuals (80 part.)
- Organització de tallers i trobades virtuals: accés tràmits online, mòduls acollida, etc. (50 part.)
- Suport organització Curs E-cures al municipis (19 part.)

4) Altres activitats

- Col·laboració amb el projecte Dones i Salut de la F. Salut Empordà
- Organització i gestió curs acollida (mòduls A, B i C) a persones migrades (23 part.)
- Mapeig amb perspectiva de gènere amb el col·lectiu Punt6 (30 part.)

Castelló d'Empúries

300 persones
participants en activitats
de dinamització
comunitària

1) Acompanyament grups de dones migrades de Castelló d'Empúries i Empuriabrava

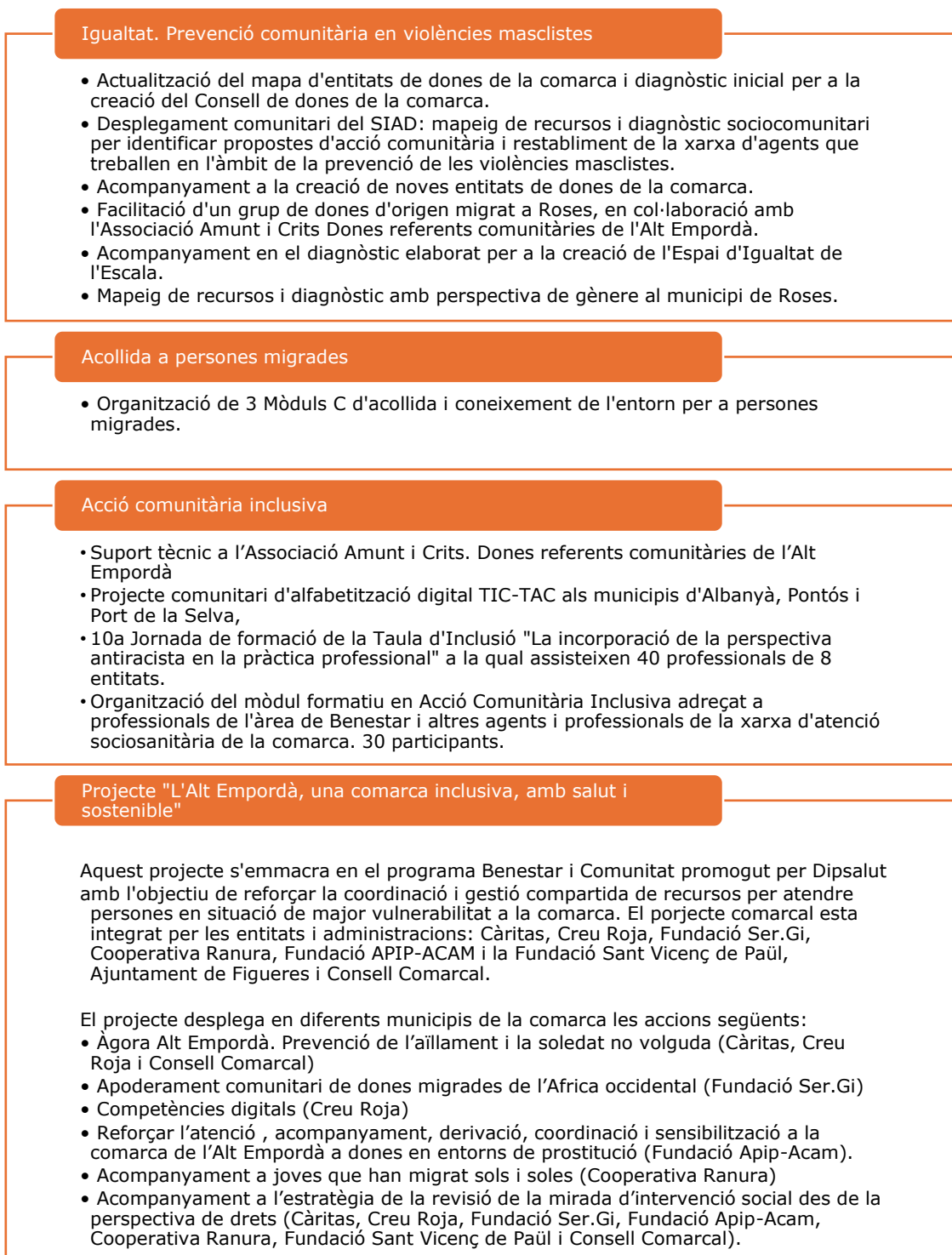
- Acompanyament a la creació i consolidació de la nova AFA de l'escola xxxx
- Organització del segon Iftar comunitari al municipi (250 part.)
- "Fem un te". Espai de diàleg i intercanvi amb docents i famílies de l'Institut-Escola El Bruel
- Grup de mares de l'escola el Bruel (20 part.)

Font: Equip d'Inclusió i Igualtat (2024)

6.2.2. Intervenció comunitària en els diferents municipis

L'any 2024 s'ha promogut una intervenció comunitària centrada en alguns municipis de la comarca impulsant les accions següents:

Figura 3: Síntesis d'intervencions comunitàries promogudes per l'equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2024)



Font: Equip d'Inclusió i Igualtat (2024)

6.3. Plans estratègics i Espais de treball en xarxa dinamitzats per l'equip

L'Equip d'Inclusió i Igualtat es fa càrrec del disseny, implementació, seguiment i avaluació dels plans estratègics de l'Àrea de Benestar. En aquests moments els Plans vigents i en desplegament són els següents:

6.3.1. Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà

El Pla per a la Inclusió és una eina de treball estratègica del Consell Comarcal que estableix les prioritats per millorar les condicions de vida de les persones i reforçar la cohesió social en el territori. Amb aquest compromís orientat a garantir unes condicions de vida dignes a tots els residents de la comarca, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, els ajuntaments de Castelló d'Empúries, L'Escala, La Jonquera, Roses i Vilafant i la Taula d'Inclusió treballen coordinadament per impulsar les accions que preveu la Proposta d'actuació en curs, que es despleguen a la comarca.

L'estratègia de comunicació del Pla s'ha centrat en la el desenvolupament i la dinamització del web www.inclusioalttemporda.cat, i de les xarxes socials (Twitter @Aempordainclou i Canal de Youtube).

En el marc del desplegament de les línies estratègiques del Pla d'Inclusió, durant l'any 2024 l'equip d'Inclusió i Igualtat ha posat en funcionament tres espais de reflexió tècnica interns sobre cures i cuidadores interès de la llar, temporers i habitatge, i alfabetització com a eina de treball comunitari.

6.3.2. Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà

La Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà, creada l'any 2010, es va constituir formalment el dia 11 de desembre de l'any 2012 com a Consell Supramunicipal de Serveis Socials, un òrgan col·legiat de participació comunitària amb funcions d'assessorament, consulta, proposta i participació en matèria de serveis socials en l'àmbit territorial de la comarca.

Actualment formen part de la Taula una vintena d'entitats de diferents àmbits. D'acord amb el reglament acordat per les entitats els objectius d'aquest espai són: esdevenir l'espai de representació de les entitats del tercer sector de la comarca, per tal d'afavorir un ús compartit de recursos i coneixement del que disposa el teixit associatiu i l'administració pública; millorar el coneixement de la realitat social del territori a través de l'experiència dels diferents agents (públics i privats) que duen a terme accions de caràcter inclusiu, i apropar el treball de les entitats a la ciutadania en general. La Taula també és l'òrgan de participació de les entitats en el Pla d'Inclusió.

6.3.3. Comissió d'alfabetització de l'Alt Empordà

La comissió d'alfabetització de l'Alt Empordà és un espai de treball entre agents implicats en el desplegament de recursos en aquest àmbit de la política educativa amb la finalitat de millorar la coordinació i promoure millores en relació a l'estructuració i planificació de l'oferta d'alfabetització per a persones adultes a la comarca.

Aquest espai de treball, que està coordinat per l'equip d'Inclusió i Igualtat del Consell Comarcal, té el seu origen en el Projecte L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible que té la finalitat de reforçar l'estratègia de coordinació i gestió compartida dels recursos adreçats a atendre a les persones en situació de major vulnerabilitat de la comarca. La comissió està formada pel Consorci per la Normalització Lingüística, l'Ajuntament de Figueres, Escola d'adults Maria Verdaguer, l'Escola d'adults municipal de Roses, Creu Roja, La Fundació Sant Vicenç de Paül, Càritas i Òmnium cultural i el Consell Comarcal.

6.3.4. Observatori social de l'Alt Empordà

L'Equip d'Inclusió i Igualtat es fa càrrec de l'Observatori Social de l'Alt Empordà per impulsar anàlisi i recerca orientada a millorar el coneixement sobre la realitat social de la comarca.

Durant l'any 2024 s'han actualitzat els 50 indicadors de diagnòstic social de l'Alt Empordà amb dades més recents que permeten observar l'evolució de la realitat socioeconòmica i els processos d'exclusió social a la comarca. Aquests indicadors actualitzen amb dades més recents alguns dels indicadors inclosos en el Diagnòstic Social de l'Alt Empordà 2018. També s'ha elaborat la Memòria de l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal 2023, i s'han elaborat 16 Informes de diagnòstic i atenció social per a municipis de la comarca

6.3.5. Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2023-2027

El Pla per a la Igualtat de Gènere estableix sis objectius estratègics, orientats a reforçar la transversalització de la perspectiva de gènere i la interseccionalitat en l'acció comarcal i municipal a través de nous objectius operatius i línies d'acció que estan orientats a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, que hauran de ser promoguts pels serveis, programes i projectes que gestiona la pròpia àrea de Benestar.

Aquest Pla, aprovat el mes de setembre de 2023 pel Ple del Consell Comarcal, dona continuïtat al treball iniciat fa vint anys, amb el primer Pla Comarcal de promoció de les polítiques d'igualtat 2005-2007. Des d'aleshores, el Consell Comarcal ha comptat amb el Pla Comarcal de promoció de les polítiques d'igualtat 2008-2011 i el Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2013-2016 i 2016-2019.

6.3.6. Comissió Comarcal de prevenció de violències masclistes

La Comissió Comarcal de prevenció de violències masclistes és un òrgan constituït el 30 de març de 2006, com a espai de treball tècnic dels diferents agents i serveis de la comarca que treballen en l'àmbit de les violències masclistes a la comarca.

La Comissió té entre els seus objectius, coordinar les actuacions dels diferents serveis per oferir una atenció integral a les víctimes i als seus fills i filles, evitant-ne les victimitzacions secundàries i afavorint el seu procés de recuperació. Aquesta intervenció requereix un compromís multidisciplinari i interinstitucional que, amb la seva actuació coordinada, doni una resposta efectiva al greu problema de les violències masclistes i del seu entorn familiar.

6.3.7. Xarxa d'Igualtat del Consell Comarcal de l'Alt Empordà

La Xarxa d'Igualtat és un espai de treball tècnic integrat per professionals de diferents àrees del Consell Comarcal que desenvolupen accions en l'àmbit de la igualtat de gènere amb l'objectiu de compartir sinèrgies de treball i impulsar accions de prevenció i sensibilització de manera conjunta.

6.3.8. Pla LGBTI+ de l'Alt Empordà 2021-2025

El Pla LGBTI+ de l'Alt Empordà 2021-2025 és un document estratègic que estableix els eixos prioritaris de treball, els objectius i les accions que es portaran a terme a la comarca, per millorar les oportunitats i condicions de vida de les persones LGBTI.

El Pla LGBTI+ s'estructura a partir de 3 eixos generals de caràcter estratègic:

1. Incorporar la perspectiva LGBTI+ en les diferents àrees de la política municipal.
2. Combatre la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere.
3. Fomentar la visibilitat del col·lectiu LGBTI.

El Pla compta amb la Comissió SAI Alt Empordà com a espai de governança i treball col·laboratiu, gestionat per l'Equip d'Inclusió i Igualtat de l'àrea de Benestar del Consell Comarcal.

6.3.9. Comissió SAI-LGTBI de l'Alt Empordà

La Comissió SAI-LGTBI és l'espai de governança i treball col·laboratiu del Pla LGTBIQ+ de la comarca.

Aquesta Comissió pretén promoure la reflexió sobre l'acompanyament institucional a les persones LGBTIQ+, repensant la mirada, els models d'intervenció, les creences i estereotips en espais que poden esdevenir hostils a les persones ateses.

Formen part de la Comissió, els següents serveis del Consell Comarcal: Serveis Socials, Servei d'Informació i Atenció a les Dones, Equip de suport a les famílies i envelliment saludable i l'Àrea de Joventut. També formen part d'aquest espai el Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE), SAI-LGTBI de l'Ajuntament de Figueres, Mossos d'Esquadra, el Centre Penitenciari Puig de les Basses, el SOC, el Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR), els Serveis Educatius de l'Alt Empordà i l'Associació LGTBI de Alt Empordà.

6.3.10. Taules de mutilació genital femenina de Roses i L'Escala

Les Taules de mutilació genital femenina són espais de coordinació entre professionals dels serveis públics que estan en contacte directe amb la població que podria ser practicant de l'ablació. Els principals objectius d'aquestes són facilitar la prevenció i la detecció precoç de situacions de risc i fer el seguiment de casos concrets.

A la comarca l'equip d'Inclusió i Igualtat coordina les taules de les àrees bàsiques de salut de Roses i L'Escala.

6.4. Programa Temps per Cures a l'Alt Empordà

El programa Temps x Cures és una política pública impulsada per la Generalitat de Catalunya amb el suport del Plan Corresponsables, que té com a finalitat garantir el dret a les cures i democratitzar-ne l'accés, facilitant la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

El Programa Temps per Cures es configura com una iniciativa que garanteix serveis de cures a infants i adolescents de 0 a 16 anys. El programa es desenvolupa a través dels ens locals i pretén: Reforçar el dret al temps i a les cures, reconèixer i professionalitzar els treballs de cures, promoure la corresponsabilitat d'homes i dones en la cura dels infants.

D'acord amb el marc normatiu del programa correspon als Consells Comarcals i als ajuntaments de més de 20.000 habitants el finançament de la prestació dels serveis de cures mitjançant la transferència rebuda pel Departament d'Igualtat i Feminismes per aquesta finalitat.

En el marc del desplegament del programa Temps x Cures a l'Alt Empordà, l'any 2024 el Consell Comarcal ha implementat directament els següents serveis de cura i accions de sensibilització:

- Servei de Ludoteca jove itinerant per a adolescents de 12 a 16 anys.
- Espai Petit. Servei de «canguratge» puntual
- Projecte de Lleure Temps de Jocs.
- Campaments d'estiu per a adolescents de 12 a 16 anys.
- Colònies de Nadal per a famílies amb infants de 6 a 12 anys.
- Taller "Connexions" sobre masculinitats per a l'alumnat de cicle formatius d'institut
- Taller "Et cuido, em cuido" per als instituts de la comarca.
- Projecte pilot "Xarxa de Cures Corresponsables" als municipis de Vilafant i Llançà.
- Exposició itinerant "Ser cuidador".

Durant l'any 2024 el Temps x Cures també ha transferit una part del pressupost destinat al programa als ajuntaments de la comarca amb la finalitat de promoure la prestació directa per part dels ens locals dels serveis de cura previstos en el programa. Concretament s'han transferit 200.583,00 € a 53 ajuntaments de la comarca. En el marc d'aquesta transferència de finançament, s'han promogut 66 serveis de cura en municipis de la comarca, dels qual un 42% han estat casals en períodes no lectius, un 24% serveis de lleure fora de

l'horari escolar, un 14% serveis de cura puntuals en equipaments, un 11% espais d'acollida a les escoles fora de l'horari escolar i un 9% altres actuacions.

7. Participació en Projectes Europeus

7.1. Projecte CoParticiPA. La participació de les persones en la xarxa de serveis socials i entitats d'intervenció socioeducativa i comunitària

L'àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà forma part del partenariat del projecte transfronterer coParticiPA (EFA55/1) sobre la participació de les persones en la xarxa de serveis socials i entitats d'intervenció socioeducativa i comunitària que s'ha posat en marxa el mes de desembre de 2023 i que tindrà una durada de 3 anys.

El projecte està liderat per la Universitat de Barcelona i compta amb el cofinançament del 65% de la Unió Europea a través del Programa Interreg VI-A Espanya-França-Andorra (POCTEFA-2021-2027).

El projecte coParticiPA té com a finalitat garantir la participació de les persones a la xarxa de serveis socials i entitats d'intervenció socioeducativa i comunitària, mitjançant la construcció, el pilotatge i l'avaluació d'un Programa Transfronterer de Participació de les Persones (PTP-P), basat en la seva capacitat d'agència i les necessitats específiques del territori. Aquest programa es desenvoluparà en vuit àmbits; serveis socials, infància i adolescència, envelliment, migració, discapacitat, salut i salut mental, exclusió social i acció comunitària, i la formació universitària i continua.

La construcció-pilotatge del Programa de participació involucra més de 1.500 persones en el decurs dels tres anys de durada del projecte, en el qual s'hi involucren 72 professionals dels serveis socials i 270 professionals dels àmbits d'intervenció. Més de 20 professionals de diferents serveis de l'àrea de Benestar del Consell Comarcal participen en les diverses activitats d'aquest projecte transfronterer, integrats en 6 grups de treball transfronterers en els àmbits de serveis socials, infància i adolescència, envelliment, salut i salut mental, migracions i exclusió social i acció comunitària. Per altra banda, l'àrea de Benestar i l'Institut Régional du Travail Social –IRTS de Perpinyà són els responsables de la coordinació del grup sobre exclusió social i acció comunitària.

Durant l'any 2024, el projecte ha centrat la seva activitat en l'elaboració d'un diagnòstic sobre la participació de les persones acompanyades en la xarxa de serveis socials en què han participat 1.000 persones amb perfils diversos: persones acompanyades pels serveis socials, persones militants, professionals d'atenció directa i càrrecs de gestió i direcció de serveis.

8. Treball en xarxa i gestió del coneixement

Al llarg de l'any 2024, diversos professionals de l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat han participat en espais de treball en xarxa que es relacionen en el quadre següent:

Taula 36: Espais de treball en xarxa (2024)

- Comissió Interdisciplinària Mixta Sociosanitària Alt Empordà (CIMSS).
- Comissió operativa i/o representativa del Pla Educatiu d'Entorn de Castelló d'Empúries i de Roses.
- Comissió de Seguiment del Protocol d'Actuació en els casos de violència masclista i de gènere de la demarcació de Girona en representació dels consells comarcals de la demarcació de Girona.
- Comissió de Treball contra l'Absentisme escolar de l'Ajuntament de Figueres.
- Comissió Absentisme escolar de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries.
- Comissió d'alfabetització de l'Alt Empordà.
- Comissió de cures de treballadores de la llar de les Comarques Gironines.
- Consell Assessor Tècnic de SUMAR.
- Comissió tècnica i institucional pels drets i bon tracte de la Demarcació de Girona.
- Comissió de referents comarcals pels drets i bon tracte de les Comarques Gironines.
- Grup d'experts de l'Estratègia per una Societat Longeva.
- Grup de cures, de la Generalitat de Catalunya.
- Grup de treball Protocol de prevenció a la mutilació genital femenina i Protocol per l'abordament dels matrimonis forçats.
- Grup de treball Protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments a infants i adolescents Maltractaments i abusos sexuals a la infància i a l'adolescència.
- Grup GIRS.
- Model català de l'abordatge a la soledat i als maltractaments a les persones grans.
- Patronat de la Fundació Privada ALTEM, per designació del Consell Comarcal.
- Patronat Fundació Tutelar de l'Alt Empordà, per designació del Consell Comarcal.
- Factoria Social-UdG, laboratori d'innovació social de la demarcació de Girona.
- Taula de coordinació comarcal del Programa Benestar i Comunitat de l'Alt Empordà.
- Taula de Treball en Xarxa de l'Ajuntament de la Jonquera.
- Taula Territorial d'Infància de Girona.
- Taula comarcal pels Drets de les Persones Grans.
- Taula tècnica per l'impuls del model d'atenció social i sanitària integrada a l'Alt Empordà.
- Taula d'Infància, Adolescència i Famílies de l'Alt Empordà.
- Taules de prevenció i seguiment per la prevenció de la Mutilació Genital Femenina de l'Alt Empordà.
- Taula Comarcal de Salut Jove.
- Taula Comarcal d'Ocupació Juvenil.

D'altra banda, al llarg de l'any 2024 l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat ha col·laborat en els següents projectes i programes que es recullen en la taula següent:

Taula 37: Col·laboració en projectes i programes (2024)

- Col·laboració amb la Universitat de Girona per l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social, Pedagogia i Psicologia.
- Col·laboració amb l'Institut Ramon Muntaner de Figueres per l'acollida d'alumnes en pràctiques del Cicle Formatiu d'Integració Social.
- Participació en el desenvolupament del Gestor d'Expedients de Serveis Socials (GESS) en cooperació amb SUMAR, el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, el Consorci d'Acció Social del Ripollès, el Consorci d'Acció Social del Gironès i el Consell Comarcal del Pla de l'Éstany.

Finalment, l'àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat del Consell Comarcal ha elaborat i/o participat al llarg de l'any 2024 en els estudis, investigacions, publicacions i jornades que es relacionen a continuació:

Taula 38: Col·laboració en estudis, investigacions, publicacions i jornades (2024)

Secció	Estudi, investigació, publicació o jornada
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> ● Participació en diferents sessions del Cicle Formatiu d'Integració Social i d'Educació Infantil de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres.
Servei d'Inclusió i Igualtat	<ul style="list-style-type: none"> ● Participació en la Jornada de llançament del projecte CoParticipa EFA55/1 a la Universitat de Barcelona, amb la presentació "Aprentatge de la participació de les persones acompanyades en el projecte Prospectsaso: experiències i èxits a la comarca de l'Alt Empordà" ● Participació en la 33a Escola d'estiu de l'àrea de sostenibilitat social, cicle de vida i comunitat de la Diputació de Barcelona. Presentació de la trajectòria d'intervenció comunitària amb dones migrades a la taula rodona sobre experiències de serveis socials en treball comunitari al territori. ● Elaboració de l'informe "Estat de la qüestió sobre l'alfabetització de persones adultes i l'aprenentatge de la llengua catalana a l'Alt Empordà. Mapatge de l'actualitat, diagnòsi de necessitats i propostes de millora"
Servei de Atenció a les Famílies i Envel·liment	<ul style="list-style-type: none"> ● Publicació de l'article "Envejecer con sentido. Un estudio Cualitativo y multicultural" a la Revista Española de Geriatria y Gerontología. ● Publicació de l'article "Envejecer en el país de acogida" a la Revista Española e Geriatria y Gerontología. ● Publicació de l'article "Modelo territorial de atención comunitaria e integral a los malos tratos a las personas mayores" a la Revista Oikos. ● Publicació de l'article "Edadismo, una realitat a cambiar" a la Revista Oikos. ● Participació en la jornada Vilafant vila educadora, amb la xerrada "Reflexions sobre el tipus de dol". ● Col·laboració en l'organització de la jornada "Parlem del suïcidi"

9. Síntesi dades més rellevants 2024

Àrea de Benestar, Inclusió social i Igualtat	<ul style="list-style-type: none"> • Pressupost: 6.738.475 € (16% del pressupost del Consell Comarcal). • 67 € de despesa corrent del pressupost de l'Àrea per habitant. • Personal: 177 professionals (90% dones).
Comarca Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> • 148.732 habitants (creixement 32% període 2004-2024). • 25,9% de població origen estranger. • 19,2% de població major de 65 anys. • 8,5% taxa d'atur (Homes 6,5%-Dones 10,8%). • 80% d'aturats en els sectors dels serveis i la construcció. • 48,7% de nova la contractació és temporal.
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> • 4 EBAS: Unitat Litoral, Unitat Interior, Roses i L'Escala. • 10,2% població de la comarca atesa (10.392 persones) 53,8% dones; 46,1% homes; 0,1% no binàries. • 20% població atesa és menor d'edat (U. Interior: 20%; U. Litoral: 22%). • 31% població atesa és major de 65 anys (U. Interior: 36%; U. Litoral: 28%) • 32% de les persones ateses resideixen en municipis de menys de 2.000 hab. • 2.596 persones beneficiàries de prestacions econòmiques per urgències socials. • 425 persones beneficiàries d'ajuts de pobresa energètica. • 35% de les prestacions econòmiques d'urgència social en format targeta moneder. • 70 persones ateses pel Servei d'habitatge social. • 267 persones ateses pel Servei d'Ajuda a Domicili (SAD social i dependència). • 17.790 hores anuals de SAD social i 20.429 hores de SAD dependència. • 2.156 persones de la comarca ateses pel servei de Teleassistència domiciliària. • 167 persones beneficiàries del Servei de suport familiar. • 105 persones ateses pels Serveis d'atenció psicològica a infants i adolescents. • 65 menors atesos pels serveis socioeducatius de prevenció diürna «Els Cracs».
Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc	<ul style="list-style-type: none"> • 308 menors atesos (46% del casos en els municipis de Figueres; 54% de la resta de la comarca). • CRAE l'Albera: 21 menors atesos.
Serveis d'Atenció a les Famílies i Envel·liment	<ul style="list-style-type: none"> • 12,1% de persones majors de 65 anys de l'Alt Empordà tenen un PIA actiu. • 394 sol·licituds de valoració de dependència. • 510 famílies ateses pel Servei d'atenció psicològica a famílies. • 148 persones ateses pel Banc de productes de suport i teràpia ocupacional. • 953 persones participants en els Tallers de memòria i gimnàstica en 34 municipis. • Pla d'atenció social i sanitària integrada de l'Alt Empordà. 3 àmbits estratègics: maltractaments a les persones grans, atenció domiciliària i salut mental i addiccions. • Consell de la Gent Gran de l'Alt Empordà.
Servei d'Inclusió i Igualtat	<ul style="list-style-type: none"> • 392 dones ateses pel SIAD. • 65 dones han rebut assessorament legal sobre violència de gènere. • 280 dones ateses pel Servei d'Atenció Psicològica. • 88 dones ateses pel Servei d'Atenció i Resposta Integral. • 11 persones ateses pel SAI-LGBTI. • Serveis d'Acollida de Persones estrangeres: 1.094 persones ateses • 3 curs de primera acollida: 50 persones participants. • 266 propostes d'informe d'estrangeria emeses. • Dispositiu d'acollida a persones temporeres de la campanya de la poma: 105 persones usuàries del servei de dutxes i bugaderia. • Programa d'Acció Comunitària a Sant Pere Pescador, Roses i Castelló d'Empúries. • Projectes d'acció comunitària en els àmbits específics d'intervenció de l'equip: igualtat i prevenció comunitària en violències masclistes, acollida a persones migrades i acció comunitària inclusiva. • Gestió del projecte «L'Alt Empordà una comarca, inclusiva, amb salut i sostenible».

	<ul style="list-style-type: none"> • Pla per a la inclusió i la cohesió social de l'Alt Empordà • Pla d'Igualtat de Gènere 2023-2027 • Pla comarcal LGBTI+ 2021-2025. • Programa Temps x Cures a l'Alt Empordà.
Participació en projectes europeus	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en el projecte transfronterer CoParticipA.